

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

PŘÍRODOVĚDECKÁ FAKULTA

KATEDRA GEOGRAFIE

Vít ŘÍKOVSKÝ

**AKTÉŘI LOKÁLNÍHO A MIKROREGIONÁLNÍHO ROZVOJE
PŘÍPADOVÁ STUDIE KYSELOVICE**

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Mgr. Petr Kladivo Ph.D.

OLOMOUC 2014

Bibliografický záznam

Autor (osobní číslo):	Vít Říkovský (R 11117)
Studijní obor:	Regionální geografie
Název práce:	Aktéři lokálního a mikroregionálního rozvoje - případová studie Kyselovice
Title of thesis:	Subjects involved in local and microregional development - a case study Kyselovice
Vedoucí práce:	Mgr. Petr Kladivo Ph.D.
Rozsah práce:	48 stran, 1 vázaná příloha
Abstrakt:	Bakalářská práce se zaměřuje na přiblížení nejnižší úrovně regionálního rozvoje v obcích ČR, porozumění pojmům regionální politika a regionální rozvoj. Dále se věnuje analýze rozvoje obce Kyselovice, kterou pak komparuje s blízkými obcemi.
Klíčová slova:	lokální rozvoj, aktéři, strategie, analýza
Abstract:	This thesis focuses on the lowest level of regional development in the municipalities of the Czech republic, understanding the concepts of regional policy and regional development. It also discusses the analysis of municipal development Kyselovice, which compares with nearby municipalities.
Keywords:	local development, actors, strategies, analysis

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
Přírodovědecká fakulta
Akademický rok: 2012/2013

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Vít ŘÍKOVSKÝ**
Osobní číslo: **R11117**
Studijní program: **B1301 Geografie**
Studijní obor: **Regionální geografie**
Název tématu: **Aktéři lokálního a mikroregionálního rozvoje - případová studie Kyselovice**
Zadávající katedra: **Katedra geografie**

Z á s a d y p r o v y p r a c o v á n í :

Cílem bakalářské práce je identifikace aktérů lokálního a mikroregionálního rozvoje, jejich klasifikace a posouzení jejich vlivu na rozvoj obce. Autor se v podobě případové studie detailněji zaměří na obec Kyselovice, pokusí se posoudit potenciál pro její další rozvoj v nejbližších letech, a to na základě řízených rozhovorů s představiteli obce a dotazníkového šetření mezi obyvateli. Součástí práce bude komparace výsledků s obcemi obdobného charakteru sdruženými v MAS Moštěnka.

Rozsah grafických prací: **Podle potřeb zadání**

Rozsah pracovní zprávy: **5 000 - 8 000 slov**

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

- Bínek, J. et al. Venkovský prostor a jeho oživení. Brno: Georgetown, 2006.
- Blažek, J. Regionální vývoj a regionální politika : hlavní přístupy v zemích západní Evropy. In: Teoretické přístupy a vybrané problémy v současné geografii (ed. Sýkora, L.). Praha: UK, 1993.
- Blažek, J., Uhlíř, D. Teorie regionálního rozvoje : nástin, kritika, klasifikace. Praha: Karolinum, 2002.
- Galvasová, I. et al. Spolupráce obcí jako faktor rozvoje. Brno: Georgetown, 2007.
- Hrabalová, S. Teorie a praxe rozvoje měst a obcí. Brno: Masarykova univerzita, 2004.
- Ježek J. Prostorová a regionální ekonomika. Plzeň: Vydavatelství Západočeské univerzity, 1999.
- Kolektiv. Úvod do regionálních věd a veřejné správy. Praha: IFEC, 2001.
- Rajčáková, E. Regionálny rozvoj a regionálna politika. Bratislava: Univerzita Komenského, 2005.
- Rumpel, P. et al. Komplexní regionální marketing periferního rurálního regionu Jesenicko. 1. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2011.
- Vanhove, N., Klassen, L. H. Regional Policy : A European Approach. Aldershot: Gower, 1983.
- Wokoun, R. et al. Regionální politika a rozvoj v České republice. Praha: MMR ČR, 1998.
- Autor dále využije strategické dokumenty (na obecní, mikroregionální a krajské úrovni) územní plán, apod.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Petr Kladivo, Ph.D.**
Katedra geografie

Datum zadání bakalářské práce: **24. dubna 2013**

Termín odevzdání bakalářské práce: **30. dubna 2014**

L.S.

Prof. RNDr. Juraj Ševčík, Ph.D.
děkan

Doc. RNDr. Zdeněk Szczyrba, Ph.D.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 24. dubna 2013

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité prameny a zdroje v seznamu použité literatury.

.....

V Olomouci dne

.....

podpis autora

Rád bych tímto poděkoval vedoucímu bakalářské práce Mgr. Petru Kladivovi Ph.D. za odborné vedení a cenné rady při tvorbě této práce. Dále bych chtěl poděkovat za spolupráci starostce obce Kyselovice, zaměstnancům obce Žalkovice a MAS Partnerství Moštěnka, za čas a poskytnutí materiálů důležitých při tvorbě této práce.

OBSAH

1. Úvod	10
1. 1 Úvod a cíle práce	10
2. Metodika práce	11
2. 1 Rešerše literatury	11
2. 2 Metody použité v práci	12
3. Teoretický vstup do problematiky	15
3. 1 Venkov.....	15
3. 1. 1 Rozvojový potenciál venkova	15
3. 2 Regionální politika	16
3. 3 Územní plánování.....	16
3. 4 Regionální rozvoj.....	17
3. 5 Hlavní aktéři regionálního rozvoje	18
3. 6 Strategický plán jako nástroj strategického řízení obce.....	19
3. 7 Strategické regionální plánování.....	20
3. 8 Rozvoj obce	20
3. 8. 1 Rozvojové rozhodování obce	21
3. 8. 2 Rozvojové nástroje obcí	21
3. 8. 3 Rozvojové podmínky obce	23
3. 9 Aktéři rozvoje na lokální úrovni	23
3. 9. 1 Role orgánů obce.....	23
3. 9. 2 Role občanská, spolková, podnikatelská, organizací.....	23
3. 10 Rozvojové představy obyvatel a vedení obce	25
3. 11 Operační programy	26
3. 12 Organizace spolupráce	26
3. 12. 1 Místní akční skupiny	26
3. 12. 2 Spolek pro obnovu venkova	27
3. 12. 3 Svaz obcí a měst ČR	28
4. Analytická část – aktéři rozvoje, případová studie Kyselovice.....	28
4. 1 Obec Kyselovice.....	28
4. 1. 1 Kulturní výbor.....	29
4. 1. 2 Spolky	30
4. 1. 3 Podnikatelé.....	33
4. 1. 4 Regionální aktéři.....	33

4. 1. 5 Projekty a dotace obce.....	34
4. 1. 6 Dotazníkové šetření.....	37
4. 2 Srovnání s obcí Žalkovice.....	40
4. 3 Srovnání s obcí Hostišová.....	41
5. Diskuse výsledků	42
5. 1 Diference v čerpání dotací	42
5. 2 Budoucí vývoj obce Kyselovice.....	43
6. Závěr.....	44
7. Summary	45
8. Přehled literatury	46
Přílohy	49

POUŽITÉ ZKRATKY

ČR - Česká republika

EU - Evropská unie

HDP - Hrubý domácí produkt

PS - Poslanecká sněmovna

MMR - Ministerstvo pro místní rozvoj

MŽP - Ministerstvo životního prostředí

MV - Ministerstvo vnitra

MK - Ministerstvo kultury

MPSV - Ministerstvo práce a sociálních věcí

ÚÚR - Ústav územního rozvoje

NUTS - Nomenklatura územních
statistických jednotek

MAS - Místní akční skupina

MŠ - Mateřská škola

ZŠ - Základní škola

SW - Software

VaK - Vodovody a kanalizace

ČOV - Čistírna odpadních vod

TJ - Tělovýchovná jednota

SK - Sportovní klub

PD - Projektová dokumentace

ÚP - Územní plán

PRV - Program rozvoje venkova

POV - Program obnovy venkova

ZK - Zlínský kraj

FK - Fond kultury

SZIF - Státní zemědělský intervenční fond

SFŽP - Státní fond životního prostředí

OPŽP - Operační program životní prostředí

FS - Fond soudržnosti

SF - Strukturální fond

ESF - Evropský sociální fond

OB - Občanská beseda

ŘKF - Římskokatolická farnost

SDH - Sbor dobrovolných hasičů

JSDHO - Jednotka sboru dobrovolných
hasičů obce

LMS - Lidová myslivecká společnost

JZD - Jednotné zemědělské družstvo

1. Úvod

1. 1 Úvod a cíle práce

V České republice měl sídelní systém několik etap vývoje, které vyústily v situaci, že se nyní na území státu nachází zhruba 6 250 obcí. Na takto malou zemi je to poměrně vysoké číslo, které je výsledkem urbánních (i suburbánních) procesů nebo politik a s nimi spojených integračních resp. desintegračních vln na municipální úrovni. Ve studii se zaměříme hlavně na obec Kyselovice, která s počtem obyvatel okolo 500 představuje jednu ze 4 900 obcí ČR, jejichž populace nepřesahuje 1 tis. V tomto počtu obcí převážně venkovského charakteru žije kolem 3 milionů obyvatel.

Téma bakalářské práce vyplynulo z tvorby Programu obnovy a rozvoje obce Kyselovice, který byl sestavován na období 2014-2024, přičemž autor této studie byl členem širšího realizačního týmu, který se podílel na vzniku tohoto strategického dokumentu. V současné době už jako člen užšího kolektivu čítajícího 6 osob zabezpečuje konkretizaci jednotlivých potenciálních rozvojových oblastí obce, na což bude navazovat definování jasných cílů pro nastávající desetileté období.

V této práci jsou zakomponovány některé důležité poznatky a výsledky z tvorby tohoto strategického dokumentu obce Kyselovice. Při formulování některých závěrů a myšlenek byly navíc využity i zkušenosti, kterých autor nabyl při zpracovávání Programu obnovy a rozvoje obce Kyselovice.

Hlavním cílem bakalářské práce bude identifikace aktérů regionálního rozvoje obce na té nejnížší, lokální úrovni a zhodnocení jejich pozice právě v potenciálním rozvoji obce. Detailní případová studie bude zaměřena na obec Kyselovice.

Dílčím cílem práce bude jednoduchá komparace intenzity rozvojových aktivit obce Kyselovice s okolními obcemi podobné velikosti, které jsou navíc členy místní akční skupiny - Partnerství Moštěnka. Dále budou zhodnoceny vybrané problémy regionálního rozvoje obce Kyselovice samotnými občany obce, a to na základě anketárního šetření.

2. Metodika práce

2. 1 Rešerše literatury

Problémem regionálního rozvoje, regionální politiky, venkova, rozvoje obcí nebo uplatňováním dotačních titulů se zabývá celá řada publikací a v této kapitole stručně představíme některé z nich. Důležité jsou i webové stránky jednotlivých ministerstev a dalších institucí či organizací podílejících se na regionálním rozvoji.

Jednou z nejdůležitějších publikací vztahujících se k regionálnímu rozvoji, a ze které práce vychází, je kniha *Regionální rozvoj (Wokoun; 2008)*, kde se autor zabývá definicí a vymezením regionální politiky, dále se věnuje současné regionální politice v ČR. Zmiňuje zde i úlohu obecní úrovně a úlohu územního plánování. Dále se věnuje hlavním aktérům regionálního rozvoje, strategickým plánům rozvoje obce apod.

Publikace věnující se převážně venkovské tematice je *Venkovský prostor a jeho oživení (Bínek, 2007)*. Zde se autor zabývá venkovem, jeho vývojem, charakteristikami, lidskými zdroji, zemědělstvím a jeho vlivem na venkovskou krajinu. Věnuje se i hospodářskému významu zemědělství, utváření krajiny, dopravní obslužnosti a významem dopravy pro venkovské oblasti, a také ekonomickou situací obcí a přístupům a metodám oživení venkovského prostoru.

Další publikací zabývající se regionálním tématem je kniha *Prostorová a regionální ekonomika (Ježek, 1999)*. Zde se autor zaměřil na evropské pojetí regionální politiky, jaké úkoly této politiky převzala EU, co přesně znamená regionální marketing.

Přímo problematikou rozvoje obce se zabývá publikace *Obec a její rozvoj v širších souvislostech (GaREP s.r.o., 2009)*. Jde o komplexní shrnutí obecních rozvojových nástrojů, rozvojového rozhodování obce, tvorbu strategie obce apod. Také je zde vymezen pojem regionální rozvoj z pohledu Ministerstva pro místní rozvoj (dále MMR), které uvádí do praxe různé koncepční dokumenty a strategie aplikovatelné na municipální úrovni. Dále popisuje úlohu MMR na poli regionálního rozvoje ČR.

Z publikace *Regionální rozvoj: teorie, aplikace, regionalizace (Krejčí, 2012)* bylo vybráno téma strategické regionální plánování, kde je popsán jeho vývoj a hlavní úkoly –např. jak stanovit rámec pro financování z veřejných peněz. Dále se zde seznámíme s problematikou využívání marketingového a manažerského myšlení ve strategickém plánování.

Rozvojem obce a plánováním na obecní úrovni se zabývá i publikace s titulem *Obce a regiony pro podnikatele: Podnikatelé pro obce a regiony (GaREP s.r.o., 2011)*. Setkáme se zde se zákonem o obcích, rozvojovou koncepcí obce a její strukturou, která se dělí na tři části (analytická, návrhová, realizační) a v každé z nich jsou popsány konkrétní činnosti.

Role aktérů rozvoje na obecní úrovni, orgánů obce a představami obyvatel se zabývá *Synergie ve venkovském prostoru: Přístupy k řešení problémů rozvoje venkovských obcí (GaREP s.r.o., 2010)*. Zde se dostaneme do problematiky představ obyvatel, podnikatelů a zjistíme, jak se liší priority těchto jednotlivých aktérů a co vůbec jsou hlavní rozvojové priority a jak se dají definovat.

V dalším důležitém dokumentu *Rozvojové možnosti obcí (MMR ČR, 2010)* si uděláme přehled o rozvojových nástrojích obcí, komparaci strategického a územního plánování, nastíníme problematiku dotací. Dále se budeme zabývat rozvojovými podmínkami obcí, které jsou jedinečné pro každou obec. Nakonec jsou zmíněny role aktérů na obecní úrovni, jejich zapojení, spolupráce apod.

Důležitými podklady pro sestavení celé práce se staly i publikace doc. Petra Rumpela z katedry Sociální geografie a regionálního rozvoje Ostravské univerzity. Ten se ve svých pracích např. Rumpel, 2002, resp. 2011 zaměřuje na aktéry regionálního rozvoje různých hierarchických úrovní (nadmárodní, národní, regionální, lokální) nebo na teritoriální marketing a jeho úlohu v regionálním rozvoji. Role regionálního marketingu na municipální úrovni zpracovala ve své diplomové práci i studentka katedry Geografie Univerzity Palackého v Olomouci Gabriela Geherová (Geherová, 2014).

Regionální politika byla charakterizována i v knize *Teoretická a metodologická báze regionální politiky (Kern, 1997)*. Ukazuje zde působení státní správy a samosprávy na rozvoj regionů. Pojmem marketing, jeho vývojem a uplatněním v praxi se zabývá publikace *Marketing měst a obcí (Skořepa, 2008)*.

2. 2 Metody použité v práci

Informace a data použité při tvorbě této práce pochází z různých zdrojů. Těmi byly především tištěné i elektronické publikace, dále pak elektronické zdroje dat (zejména z databází Českého statistického úřadu), a potom také informace, které vyplynuly z řízených rozhovorů s jednotlivými představiteli aktérů regionálního, resp. lokálního rozvoje. Díky jejich často celkem jasnému a přímému pohledu na rozvojovou problematiku a poskytnutí řady

materiálů a dokumentů jsme získali nezbytné podklady pro tvorbu této práce. Mezi poskytnuté podklady patřily např. databáze realizovaných projektů v obcích, strategické dokumenty, metodické podpory k jejich tvorbě apod. V neposlední řadě se v práci opíráme o výsledky anketárního průzkumu (parametry průzkumu viz níže).

Nejvíce konzultací a rozhovorů bylo pořízeno se starostkou Kyselovic, paní Ing. Magdou Říkovskou. Velmi ochotně poskytla různé informace a materiály, které byly cenným doplňkem v této práci. Jako starostka Kyselovic zaštiťuje práci na Programu rozvoje obce, na kterém se autor také spolupodílí. Dále autor spolupracoval se starostou obce Žalkovice, panem Radomírem Palou, a s paní účetní Hanákovou, která poskytla důležité informace o projektech obce, které byly shrnuty do tabulky. Spolupráce probíhala také s paní Marií Tesařovou z MAS-Partnerství Moštěnka, která poskytla výsledky ankety týkající se občanského povědomí o MAS-PM. V neposlední řadě se autor setkal se zástupci spolků obce Kyselovice, tedy s předsedou SK Kyselovice, zástupci SDH, členy kulturního výboru a s některými zastupiteli.

Dotazníkové šetření probíhalo v obci Kyselovice v dubnu roku 2013. Všichni občané starší 18 let dostali do domovní schránky dotazník, který obsahoval 44 otázek uzavřeného i otevřeného typu (viz příloha 1). Občané byli v dotazníku upozorněni, že šetření probíhá v anonymitě, a že se dotazníky budou dobrovolně vybírat či je možné je odevzdat do zapečetěných volebních urn na určených místech.

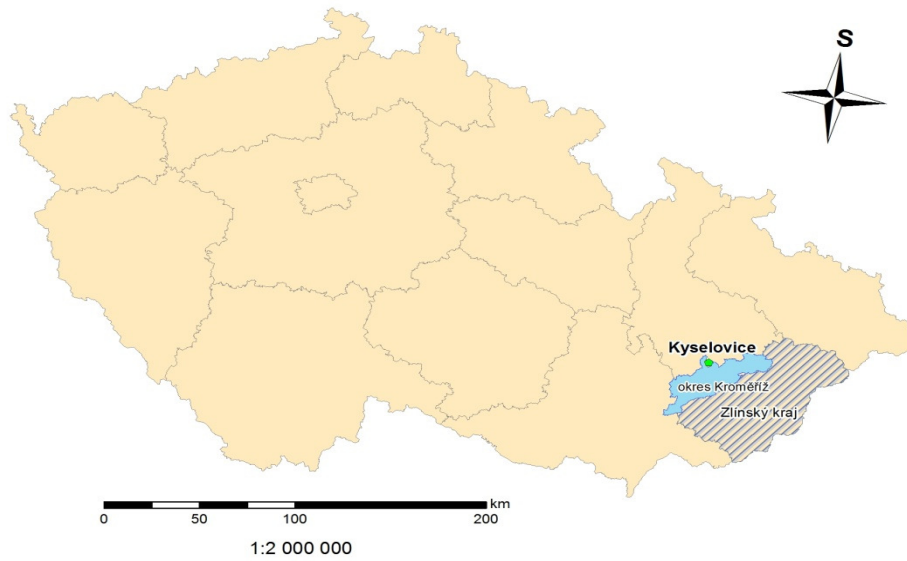
Z celkového počtu 385 rozdaných dotazníků se nám vrátilo 264 (to představuje návratnost bezmála 70 %), což jsme považovali za velký úspěch. Toto číslo totiž vyjadřovalo zájem občanů se vyjádřit k dění v obci a k jejímu budoucímu vývoji.

Své vlastní dotazníky dostali i zástupci spolků a podnikatelského sektoru. Dotazníky se od těch občanských lišily zaměřením buď na otázky související se spolkovou činností a potřebami, nebo s činností podnikatelskou.

Dotazník byl zpracováván v pracovních skupinách PRO, každý zpracoval svoji část a udělal z ní závěry. Z těchto závěrů a východisek se potom v návrhové části zpracovaly programové cíle, a následně i opatření, které povedou k naplnění těchto cílů. Na závěr se rámcově vytvořil plán projektů, které budou do budoucna zásadní. Vlastní mapové podklady byly vytvořeny v programu ArcMap 10.0, grafy byly vytvořeny v programu Microsoft Office Excel.

LOKALIZACE OBCE KYSELOVICE

v rámci ČR, kraje a okresu v roce 2013

Obr. 1. Lokalizace obce Kyselovice v rámci ČR, kraje a okresu (zdroj: vlastní zpracování pro PRO Kyselovice)

OBEC KYSELOVICE

zobrazení v rámci dvou okresů a katastrů obcí v roce 2014

1. Okresy

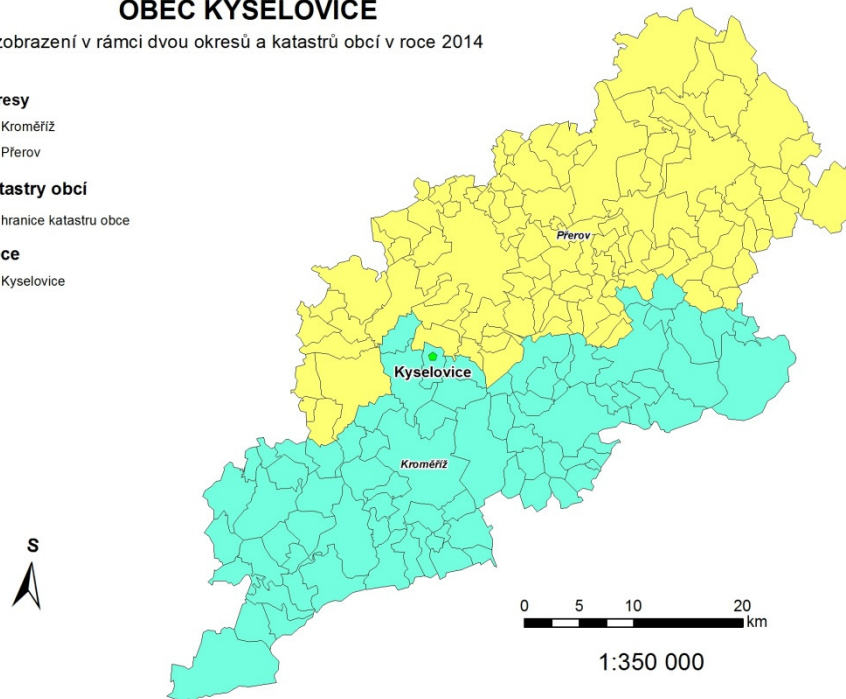
- Kroměříž
- Přerov

2. Katastry obcí

- hranice katastru obce

3. Obce

- Kyselovice

Obr. 2 Detailnější lokalizace obce Kyselovice (zdroj: vlastní zpracování)

3. Teoretický vstup do problematiky

3. 1 Venkov

Prostředím, které je jedinečné a významně ovlivňuje charakter celé České republiky, je venkov. Ve venkovských oblastech žije méně jak třetina obyvatel České republiky, přesto však má velký význam. Charakteristické rysy venkova se utváří dlouhodobě a existuje mnoho faktorů a přístupů, které dané problémy venkova řeší a tento komplexní přístup by měl respektovat širší územní i socioekonomické vztahy a podporovat trendy trvalé udržitelnosti rozvoje venkova. *(Bínek, 2007)*

Pojem venkov je neurčitým a do jisté míry abstraktním označením kulturní krajiny se specifickými charakteristikami. Účelem přesného vymezení venkova, resp. venkovských obcí, je najít pokud možno co nejvíce odpovídající regiony, které můžeme nazvat venkovskými. Ty poté z titulu svého označení budou mít nárok na soustředěnou podporu v určitých tematických oblastech. *(Metodická podpora regionálního rozvoje, 2014)*

Problémy venkovských obcí jsou všeobecně známy. Závažnost těchto problémů se však pocitově dle závažnosti jednotlivých omezení rozvoje liší, a to zejména velikostí obce, polohou či postavením v hierarchii sídel. Názory jednotlivých orgánů regionální politiky na řešení problémů však nejsou zcela v souladu. Problémem jsou omezené možnosti zejména malých obcí. Řešení jejich problémů také komplikuje nastavení systému regionální politiky u nás. *(Bínek, 2007)*

3. 1. 1 Rozvojový potenciál venkova

Existují dva druhy zdrojů, které je možno použít v rozvoji venkova. Jedná se buď o zdroje, které není nutné zvláště aktivovat a tyto zdroje působí rovnou jako rozvojové potenciály. Tím druhým typem jsou zdroje latentní, které je nutné k zapojení aktivovat. Potenciálem je myšlen soubor vlastností, které umíme využít. Potenciály jsou vzájemně propojené a mezi některými existuje jen tenká hranice mezi prostorem pro rozvojové využití, a naopak zdrojem pro ohrožení rozvoje. Je proto důležité zvolit si pro daný případ nejvhodnější oblasti rozvoje a zbylé nechat být. Především tak možným škodám. *(Bínek, 2007)*

Potenciál dělíme do pěti skupin. Především jde o lidský potenciál, kdy lidé působí v různých rolích a pozicích svého občanského, pracovního a společenského života. Člověk je hybnou silou každého dění, dále může působit jako vzdělaná a kvalifikovaná pracovní síla.

Ekologicko-krajinný potenciál představuje souhrn lidské a přírodní složky venkovské krajinné sféry. Cílem je zajistit udržitelnost a biodiverzitu. Zemědělský potenciál se dělí na

oblasti s potenciálem k intenzivní zemědělské výrobě a na oblasti s potenciálem rozvoje ekologického zemědělství, péčí o krajinu apod. Rekreační potenciál značí míru atraktivity obce či regionu pro turisty. Ekonomický potenciál je velmi důležitý. Jde o efektivní využití stávajících podmínek a snahu posunout je o úroveň výš. Čím lepší ekonomický potenciál, tím vyšší šance na další rozvoj regionu či obce.

3. 2 Regionální politika

Regionální politika může být definována jako politika zaměřená na problémy nerovnoměrného rozvoje regionu, nebo jako forma vládní hospodářské politiky zaměřené na změnu rozmístění ekonomických aktivit a změnu výkonnosti ekonomik regionů. Za regionální politiku jsou někdy, v rozporu právě s touto definicí, označovány také aktivity regionálních a místních nositelů rozhodování zaměřené na podporu ekonomického a sociálního rozvoje jejich území. Někdy se v této souvislosti používá pojem lokální (regionální) rozvoj. Nejčastějšími důvody pro existenci regionální politiky jsou problémy sociální, politické a ekonomické povahy. *(Wokoun, 2008)*

V ČR se regionální politika proměnila v roce 2000, kdy bylo přijato několik zásadních zákonů. Jedním z nich je zákon č. 248/2000 Sb. O podpoře regionálního rozvoje, který vytvořil rámec pro naši regionální politiku a výrazně přiblížil ČR k legislativní úpravě regionální politiky EU. Na lokální úrovni regionální politiky u nás působí obce. Jejich role je koncepční a výkonná činnost v oblastech místního rozvoje, iniciační činnost při řešení problémů a participační činnost na realizaci regionálních programů.

V poslední době se ve vyspělých zemích zvýšil počet aktérů regionální politiky, kteří mají podobu různých institucí. Sama EU převzala řadu úkolů a vyvíjí vlastní činnost (má vlastní regionálně politické cíle, programy a opatření). Působí také jako kontrolor regionálních politik členských států. Městský (regionální) marketing působí jako prostor pro aktivní hospodářskou politiku, za využití externích investic či aktivizaci endogenního potenciálu. Díky velkému počtu aktérů také roste konkurence v prostředí. *(Ježek, 1999)*

3. 3 Územní plánování

Regionální politika se vždy vyvíjela v úzkém vztahu k územnímu plánování. V zákoně o územním plánování a stavebním řádu jsou jako cíle územního plánování uvedeny předpoklady pro výstavbu a pro udržitelný rozvoj území, spočívající ve vyváženém vztahu podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území apod. *(Wokoun, 2008)*

Územní plánování může prostřednictvím své základní funkce dlouhodobě přispívat ke zvyšování potenciálu regionů. Územní plánování je schopno svými nástroji účinně bránit řadě negativních trendů v území. Jedná se například o ochranu životního prostředí, podnikatelské aktivity, neodůvodněné rozšiřování urbanizovaného území, ochranu území pro dopravní a infrastrukturní koridory, ochranu urbanistických a architektonických hodnot apod. Takto definované cíle územního plánování se mohou stát plně integrovanou součástí cílů regionální politiky. (Wokoun, 2008)

Územní plánování a regionální politika mají podobné cíle. Odlišné jsou ovšem nástroje, kterými těchto cílů chtějí dosáhnout. Regionální politika používá nástroje iniciační (dotace, podpory), územní plánování používá nástroje regulační (regulující subjekty).

3.4 Regionální rozvoj

Vědní obor, který se rozvojem území zabývá v komplexní podobě, se jmenuje regionální rozvoj. Znalost teorií regionálního rozvoje je základním předpokladem pro tvorbu účelné regionální politiky na centrální, regionální i lokální úrovni. Jejich detailnímu přehledu a rozboru se věnují autoři Blažek a Uhlíř (2011).

Oblast regionálního rozvoje, resp. regionální politiky v České republice má ve své kompetenci Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. V oblasti regionální politiky MMR vypracovává a uvádí do praxe koncepční dokumenty a strategie, poskytuje pomoc prostřednictvím podpůrných programů, po živelných a jiných pohromách mimořádného rozsahu a připravuje strategie obnovy postižených území. Na jeho webovém portálu se nacházejí mimo jiné plná znění koncepčních a strategických dokumentů zejména národní úrovně, programové zásady, metodiky a další informace. (GaREP, 2009)

MMR zřizuje další subjekty, na které přenáší pravomoc. Jedním z nich je Ústav územního rozvoje (ÚÚR), který vypracovává ministerstvem svěřené úkoly, a to zejména v oblastech regionální politiky, územního plánování, bytové politiky nebo cestovního ruchu. Z hlediska prostorové úrovně se dlouhodobě věnuje dokumentaci územního plánování za jednotlivé obce, v rámci které byl vytvořen vlastní portál územního plánování, nebo monitoringu mikroregionů České republiky. (GaREP, 2009)

Dle praktického chápání je regionálním rozvojem míněno vyšší využívání a zvyšování potenciálu daného prostoru vznikající v důsledku prostorové optimalizace socioekonomických aktivit a využití přírodních zdrojů. Potenciál regionu lze hodnotit pomocí ukazatelů HDP, průměrné mzdy, vzdělanostní struktury, míry nezaměstnanosti apod. Přírodně-geografický

potenciál lze hodnotit třeba podle míry znečištění vod, půdy, vzduchu, výskytu nerostných surovin, apod. S tímto praktickým chápáním regionálního rozvoje se můžeme setkat zejména na neakademické půdě, tj. na krajských, obecních úřadech a u soukromých společnostech. (*Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava, 2014*)

3. 5 Hlavní aktéři regionálního rozvoje

Na jednotlivých úrovních jsou aktéry regionálního rozvoje ČR následující složky: zákonodárné složky státu (PS, Senát), výkonné složky státu (vláda, ústřední správní úřady), regionální rady (NUTS II), orgány samosprávy (kraje, obce), řídicí a monitorovací orgány, rozvojové agentury (CzechInvest, CzechTrade, jednotlivé regionální rozvojové agentury), hospodářské a agrární komory, instituce veřejného sektoru (VŠ apod.), subjekty soukromého sektoru. Současná spolupráce aktérů není příliš dobrá, ale její kvalita se zvyšuje. Princip partnerství by měl být vůdčím elementem v regionálním rozvoji. (*Wokoun, 2008*)

		SEKTORY		
		Veřejný	Podnikatelský	Neziskový
ÚROVEŇ	Evropská	Evropská komise (rámeček SZP EU)	Nadnárodní zájmová uskupení (např. COPA a další svazy zemědělců, výrobců a producentů)	Sítě
	Národní	Ministerstva; Celostátní síť pro venkov	Celostátní zájmová uskupení	Spolky, svazy, sítě
	Krajská	Kraj; Vysoké školy; Krajská informační střediska	Podnikatelská sdružení	Nezisková sdružení
	Lokální	Obce – DSO, MAS; Obcí zřizované organizace	Podnikatelé, zemědělci	Zájmová sdružení, spolky

Obr. 3. Matice aktérů regionálního rozvoje
(zdroj: *Metodická podpora regionálního rozvoje, 2014*)

Hlavním tématem v této práci bude objasnit úlohu aktérů na lokální úrovni, tedy úlohu obce, MAS, organizací, spolků a podnikatelů.

Tab. 1. Interní a externí aktéři na různých úrovních (zdroj: *Rumpel, 2002*)

Úroveň	Interní aktéři
Lokální	starosta; rada; zastupitelé; vedoucí odborů; ředitelé institucí veřejného sektoru; ředitelé institucí zřízených samosprávou; ředitelé škol; zainteresovaní podnikatelé; sdružení podnikatelů; hospodářské komory; majitelé nemovitostí; realitní a cestovní kanceláře; sportovní kluby; odborové a společenské organizace; zájmová sdružení; respektované osobnosti; občanské iniciativy a zainteresovaní občané

Regionální	krajské instituce veřejné správy; RRA; sdružení obcí a měst; univerzity; regionální hospodářská komora; manažeři velkých podniků; zástupci církví
Státní	centrální orgány státní správy; instituce zřízené ministerstvy; hospodářské komory; významné firmy
Mezinárodní	ministerstvo zahraničních věcí; mezinárodní hospodářské komory
Úroveň	Externí aktéři
Lokální	partnerské obce a města; krajská veřejná správa; regionální hospodářské komory; agentury pro regionální rozvoj; VŠ; poradenské firmy; finanční instituce; regionální tisk a média; ředitelé infrastrukturních společností
Regionální	instituce zřízené ministerstvy na podporu regionálního rozvoje; poradenské firmy; celostátní tisk a média
Státní	zahraniční zastoupení; zahraniční investoři a developéři
Mezinárodní	supranacionální, internacionální instituce; NGOs

3. 6 Strategický plán jako nástroj strategického řízení obce

Strategický plán rozvoje obce by měl být klíčovým nástrojem strategického řízení. Rozhodnutí o dalším směřování a cestách rozvoje obce je nejdůležitější pravomocí voleného managementu. Nemělo by se proto stávat, že toto rozhodnutí zastupitelstvo deleguje na nějaký jiný subjekt. V české praxi se totiž ještě stává, že příslušné zastupitelstvo se této pravomocí, ale i povinností zbaví tím, že vytvoření strategie nebo programu zadá profesionální firmě. Jde o jednu z nejzávažnějších chyb, které se management kraje nebo obce mlže dopustit. Profesionální konzultant může být velmi nápomocen metodicky, organizačně a svými zkušenostmi. Strategický plán a jeho vize a cíle musí vycházet z představy všech aktérů v kraji nebo obci a rozhodnutím zastupitelstva. (Wokoun, 2008)

Strategický plán rozvoje obce, jako základní dokument strategického řízení deklarující dlouhodobé cíle rozvoje obce, vymezující základní cesty jejich dosažení a zakládající kontinuitu jeho rozvoje na 10-15 let, má svou společensko-politickou, systémovou a věcnou dimenzi. Všechny tyto dimenze působí přísně synergicky, jejich provázaná existence působí akceleračně - násobí efekty, absence kteréhokoliv z nich tyto efekty výrazně omezuje. (Wokoun, 2008)

Strategický plán může být izolovaným dokumentem. Měl by být jedním ze stavebních kamenů v systému strategického řízení regionálního a municipálního rozvoje, hierarchicky rozvíjeného z úrovně EU přes úroveň ČR až do úrovně krajů a obcí. Jde o pragmatickou potřebu zajistit vícezdrojové financování obecních rozvojových aktivit. Významným úkolem Strategického plánu rozvoje obce je vnést do vývoje jistou kontinuitu, proto je zcela nezbytné, aby byl Strategický plán rozvoje přijat na základě všeobecné politické dohody všech relevantních sil v obci. (Wokoun, 2008)

3. 7 Strategické regionální plánování

Regionální plánování dosáhlo v evropských zemích značného rozšíření v 50. a 60. letech 20. století. Příčinou byly snahy řešit problémy spojené s ekonomickým růstem a rostoucími územními rozdíly. Koncem 70. let 20. století plánovači došli k poznání, že většina problémů obcí, měst a regionů se nevyřešila a očekávání se nenaplnila. Od 80. let 20. století můžeme proto ve vyspělých zemích Evropy sledovat větší důraz na prosaditelnost a realizovatelnost regionálních plánů. Jedním ze způsobů řešení se ukázalo využívání marketingového a manažerského myšlení a jednání a s tím spojené zavádění strategického regionálního plánování.

Strategické plánování je komplexní proces vytváření a prosazování společného zájmu regionů, jehož součástí je situační analýza, formulace rozvojové vize, cílů rozvoje, vhodných strategií a opatření k dosažení těchto cílů, dále pak vlastní realizace a kontrola. Strategické plány vznikají interakcí názorů a zájmů důležitých regionálních aktérů. Hlavním cílem strategického regionálního plánování je koordinace regionálního rozvoje. Tyto plány by se však neměly zabývat všemi tématy a všemi aspekty regionálního rozvoje, ale pouze těmi, na nichž se významní aktéři regionálního rozvoje dohodnou, že jsou prioritami. *(Krejčí, 2012)*

3. 8 Rozvoj obce

Rozvoj obce je zlepšování podmínek pro život obyvatel či pro podnikání. Je spojený jak se zajištěním zázemí pro fungování různých subjektů, tak s péčí o území z hlediska zachování jeho environmentální udržitelnosti. Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, v § 35 ke kompetencím uvádí, že obec „pečuje v souladu s místními předpoklady a s místními zvyklostmi o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro uspokojování potřeb svých občanů. Jde především o uspokojování potřeby bydlení, ochrany a rozvoje zdraví, dopravy a spojů, potřeby informací, výchovy a vzdělávání, celkového kulturního rozvoje ochrany veřejného pořádku.“ Vlastní uchopení rozvoje obce je ryze individuální záležitostí každé obce. *(GaREP, 2011)*

Důležité je si na začátku vytvořit rozvojovou koncepci, a to na základě poznání situace v obci a představ občanů a dalších aktérů. Poté se formuluje vize a rozvojové cíle, které budou naplňovány různými aktivitami. Díky této koncepci pak snadno identifikujeme a pojmenujeme problémy, které brání v obecním rozvoji, a stanoví se aktivity k odstranění těchto zábran. Díky spolupráci různých zájmových skupin se sladí představy o rozvoji obce, vymezí se rozvojové záměry a navrhne se realizace opatření. Bez rozvojové koncepce hrozí, že orgány obce budou rozvojové činnosti řešit nahodile, podle aktuální potřeby.

Rozvojová koncepce obce se člení na analytickou, návrhovou a realizační část. V analytické části je zachycena situace obce v jednotlivých oblastech a její současné zhodnocení. V návrhové části by se měly stanovit hlavní směry rozvoje obce- obecná strategie, určit opatření a aktivity, které jsou pro dosažení dané vize v následujících letech nezbytné. V realizační části by se měly na základě programu podrobně rozpracovat činnosti na nejbližší 1-2 roky (akční plán), stanovení konkrétních prací, vyřešení financování. (GaREP, 2011)

3. 8. 1 Rozvojové rozhodování obce

Program rozvoje obce je jedním z hlavních nástrojů rozvoje obce, neboť formuluje, provazuje a nastavuje způsoby uplatnění nástrojů ostatních. Existence komplexně zpracované strategie rozvoje obce je doménou větších obcí, obce menší obvykle integrují své rozvojové představy ve strategiích rozvoje svazků obcí, jejichž jsou členy. V minulosti zpracovávaly obce své rozvojové strategie jako vstupní krok zapojení do programu obnovy venkova. Vlastní rozvojová strategie je natolik zásadní rozvojový nástroj, že by si ji měly postupně vytvořit všechny obce, samozřejmě v podobě, struktuře a rozsahu dle svých potřeb.

Ačkoliv územní samospráva vytváří a užívá rozvojové strategie velmi dlouho, jejich reálná aplikace má stále jisté rezervy. Je třeba zdůraznit, že prvním krokem procesu tvorby obecní strategie by mělo být vytvoření místního partnerství, tj. skupiny místních subjektů z různých sektorů a z různých oblastí, kteří se budou podílet na formulaci strategie a budou realizovat rozvojové aktivity.

Pro samotný proces tvorby dané obecní strategie rozvoje území jsou v České republice obvykle používány dvě základní metody strategického plánování, tzv. expertní a komunitní metoda. Expertní metoda využívá k navržení rozvojové strategie především znalosti externích odborníků. Tuto metodu využívají spíše kraje, velká města nebo mikroregiony. Při komunitní metodě se naopak do procesu tvorby rozvojové strategie v rozhodující míře zapojují mnohem více místní aktéři. Informace a jejich znalost by měly tvořit základ veškeré činnosti, která na daném území probíhá. (GaREP, 2009)

3. 8. 2 Rozvojové nástroje obcí

Nástroje územního (regionálního) rozvoje lze rozlišit na:

- administrativní nástroje (legislativa, postupy, normy apod.)
- koncepční nástroje (strategie, programy, plány apod.)
- institucionální nástroje (instituce, spolupráce, regionální management apod.)
- věcné nástroje (infrastruktura, poskytování služeb, prostor, hmotného plnění)
- sociálně psychologické nástroje (vzdělávání, komunikace, motivace apod.)

- finanční nástroje (systémy financování, dotace, granty apod.)

Základním regulačním nástrojem na obecní úrovni jsou obecní vyhlášky. Při plánování rozvoje území se uplatňují dva základní nástroje: strategické a územní plánování. Obě mají své silné stránky i omezení, platí mezi nimi však symbióza - představa o rozvoji a hledání území pro realizaci, či opačně disponibilní území a optimalizace jeho využití. Strategické plánování má aktivizační charakter, stanovuje směřování rozvoje. Formuluje a provazuje hlavní kategorie rozvojových aktivit. Náležitosti a procesy nejsou zákonně upraveny a vychází z praxe. Strategické plánování je z hlediska regionálního rozvoje východiskem pro uplatnění a koordinaci dalších rozvojových kroků. V územním plánování jde o prostorový průmět rozvojových aktivit s územním dopadem. Má převážně regulační charakter, stanovuje limity využití území. Všechny náležitosti a procesy jsou závazně upraveny stavebním zákonem.

Důležitým aspektem všech ekonomických činností je ekonomická (rozpočtová a majetková) stránka. Při sestavování rozpočtových plánů je třeba pracovat s několikaletým časovým horizontem a sestavovat víceleté rozpočty. V praxi to znamená, že obec pracuje nejen s rozpočtem na nejbližší rok a na další roky sestaví formální a stručný rozpočtový výhled, ale sestaví vždy rozpočet na několik let (3-5) a v každém dalším roce provede aktualizaci a přidá rozpočet na další rok. Přínosy víceletého rozpočtování jsou ve zkvalitnění rozpočtového hospodaření, efektivním využívání finančních prostředků, úspora času, omezení vlivu jednorázových příjmů apod.

Základním finančním nástrojem jsou dotace. V realitě finančního systému veřejné správy je realizace větších rozvojových akcí na dotacích silně závislá. Je však třeba zvažovat vztah nákladů na získání dotací a míra úspěšnosti. Často neplatí, že administrativní náročnost je přímo úměrná objemu získaných finančních prostředků. Podíl spolufinancování bývá ve skutečnosti vždy vyšší, než je původní plán (neuznatelné náklady). Může tak být výhodnější realizovat menší projekt z vlastních prostředků, než získat dotaci s vyšší finanční spoluúčastí a značnými náklady na administrativu.

Úspěšnost působení starosty je bohužel často posuzována pouze podle počtu a objemu získaných dotací, nikoliv podle toho, co se v obci skutečně podařilo vytvořit a zlepšit. V souvislosti s realizací projektů je důležitá otázka udržitelnosti. Obec musí počítat s náklady na provoz a údržbu vybudovaných objektů, tj. se zátěží běžného rozpočtu. (MMR ČR, 2010)

3. 8. 3 Rozvojové podmínky obce

Rozvojovými podmínkami obce chápeme možnosti a charakteristiky daného území. Z hlediska obyvatel obce je to přítomnost faktorů pozitivně ovlivňujících jejich život (bydlení, dopravní dostupnost, práce, prostředí apod.). Z hlediska ekonomického rozvoje jsou to hodnoty, které mohou do obce přilákat nové obyvatele, firmy, investory (objekty a pozemky pro podnikání, dostupnost inženýrských a dopravních sítí, pracovní síla, odbyt apod.). Z hlediska návštěvníků jde o faktory, které ovlivňují výběr lokality k návštěvě či pobytu (atraktivita, příroda, kultura, sport apod.).

Každé místo má své neopakovatelné kombinace určitých vlastností, které vytvářejí potenciály pro směřování rozvoje. Využitelnost těchto potenciálů je závislá na smysluplné aktivitě obyvatel, poloze místa a na velikosti kapitálu, který je k dispozici. Kombinace těchto vstupů do jisté míry předurčuje i optimální strategii chování obcí i celých regionů ve využívání svých dispozic. Rozvojové podmínky mají prostorové a velikostní souvislosti. Najdeme však řadu obcí, které se i přes obtížné podmínky dokážou úspěšně rozvíjet. Úspěšný rozvoj je nejčastěji důsledkem vnitřní aktivizace (lidské zdroje) a komplexního přístupu k rozvoji. Nedostatek finančních prostředků bývá často spíše zástupným problémem pro zdůvodnění neaktivity. (MMR ČR, 2010)

3. 9 Aktéři rozvoje na lokální úrovni

3. 9. 1 Role orgánů obce

Orgány obce a jejich základní kompetence jsou stanoveny v zákoně č. 128/2000 Sb. o obcích (hlava IV). Zákon uvádí činnosti jim svěřené, stejně jako jejich vzájemné vztahy a oprávnění. Hlavou obce je starosta, který obec nejen reprezentuje navenek, ale je i hlavním rozvojovým manažerem. Jeho osobnost do značné míry ovlivňuje chování celé obce. Starosta je v malé obci osobou, která přímo řeší většinu záležitostí.

Pro úspěšný rozvoj obce je klíčová aktivita, informovanost a schopnost jejího vedení. S kvalifikací a iniciativou příslušných pracovníků a představitelů obcí souvisí i volba vhodného přístupu k řízení finančního a majetkového hospodaření obce. V malých obcích nabývá na významu zastupitelstvo obce. Vedle rozhodovací role působí i jako realizátor rozvojových činností v obci. Zastupitelé se v roli předsedů jednotlivých výborů věnují svěřeným rozvojovým oblastem a rozšiřují znalostní a dovednostní základnu obce. (GaREP, 2010)

3. 9. 2 Role občanská, spolková, podnikatelská, organizací

Občané, tedy obyvatelé obce jsou středobodem dění v obci a rozvoje obce. Platí, že rozvoj je o lidech a záleží na tom, jak jsou tito lidé ochotni a schopni zapojit se do života obce.

Obyvatelé obce volí své zástupce, nebo se jako volení zástupci podílí na správě obce. Přímou či nepřímou prostřednictvím zastupitelstva obce formují své představy o rozvoji obce.

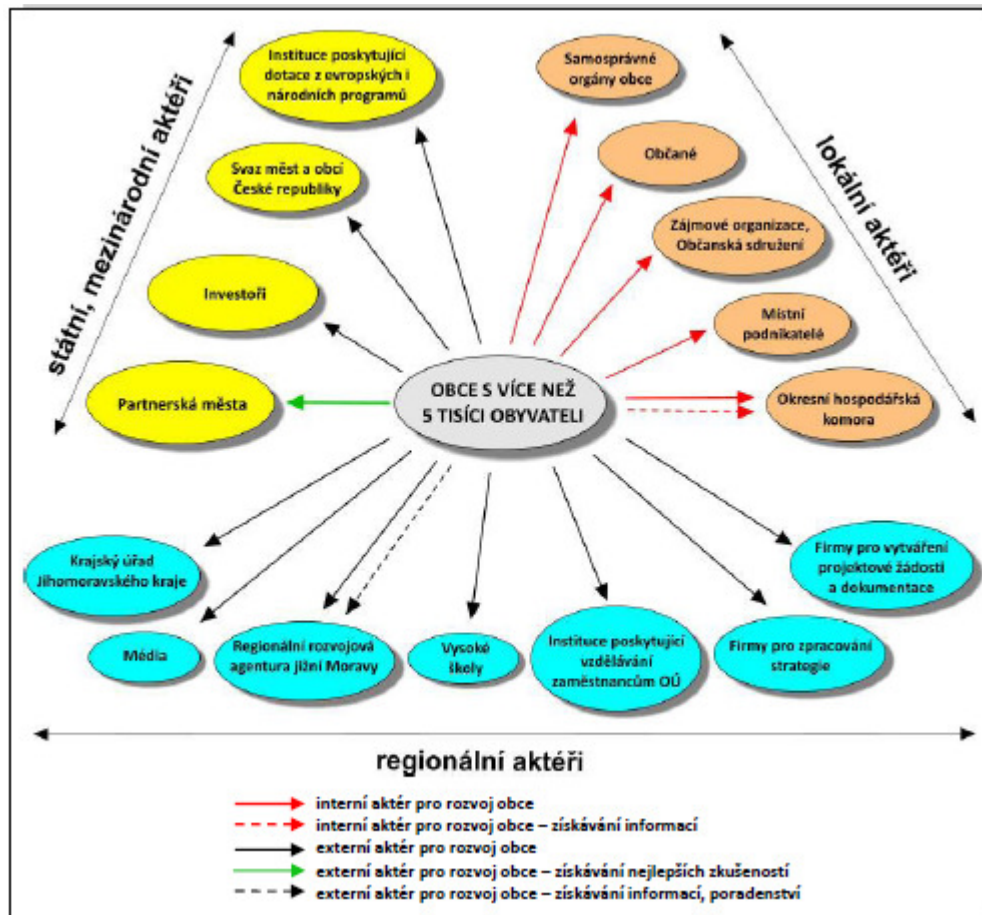
Charakteristiky obyvatelstva (věk, pohlaví, vzdělání, zájmy) se promítají do požadavků na zajištění veřejných služeb, do realizace investičních aktivit a vytváření dalších podmínek pro život v obci. Důležitým faktorem jsou vztahy mezi obyvateli a z nich vycházející společné řešení problémů či realizace rozvojových aktivit. Pro úspěšný rozvoj obce jsou vlastní aktivita a zájem „domácích“ obyvatel velmi důležité. Obyvatelé se zapojují do činnosti místních spolků a ostatních neziskových organizací, respektive je pro uspokojování svých zájmů zakládají. Tyto organizace jsou základem občanské společnosti a na základě dobrovolnické činnosti rozvíjí řadu oblastí obce. Z těchto důvodů je obce dle svých možností podporují a vytváří zázemí pro jejich činnost.

Jedním ze základních předpokladů občanské participace na veřejném dění je informovanost občanů. Způsobů je mnoho - úřední deska, vývěska, obecní rozhlas, zpravodaj, obecní webové stránky. Nejformálnějším a nejkompexnějším informačním nástrojem by měl být obecní zpravodaj, kde by měl být prostor pro přiblížení aktuálního dění v obci a různých rozvojových témat. Podnikatelské subjekty a jejich efektivní fungování je základem rozvoje každého regionu. Jejich nejdůležitější úloha spočívá ve tvorbě pracovních příležitostí pro místní občany a finančního kapitálu v území. V menších obcích, respektive ve venkovských oblastech spíše převládají podniky s menším počtem zaměstnanců, než je tomu v oblastech městských. Důvodem je i nedostatek vhodných pracovních sil, horší dopravní dostupnost apod.

Vznik nových podnikatelských subjektů závisí zejména na poloze obce, na volbě oboru podnikání a také na kulturním a sociálním prostředí. Podnikání přichod podnikatelského subjektu do obce je možné nabídkou vhodné zasíťované plochy, kvalitní infrastrukturou v obci, dostatkem kvalifikovaných pracovních sil v obci a okolí. Obce jsou obvykle schopné zajistit vhodné pozemky k podnikání. V mnoha obcích podnikatelé finančně podporují kulturní, sportovní i jiné akce. (MMR ČR, 2010)

Vedení obce by mělo stávající podnikatele informovat o aktuálním dění v obci, vtahovat je do plánování rozvoje a vytvářet stále stabilní zázemí. Spolupráce obce s podnikateli může být přínosná pro obě strany a současně i pro celkový rozvoj obce a zvýšení kvality života.

Na obr. 4 můžeme vidět schéma aktérů, kteří se podílí a ovlivňují rozvoj a směřování obce. Každý plní svou úlohu a má určitou funkci. V našem konkrétním případě Kyselovice ovlivňují především interní aktéři, jako občané, podnikatelé, spolky, orgány obce, tak i někteří externí aktéři, a to především instituce poskytující dotace, krajský úřad a firmy.

Obr. 4 Aktéři ovlivňující rozvoj v obcích do tisíce obyvatel (zdroj: Geherová, 2014)

3. 10 Rozvojové představy obyvatel a vedení obce

Venkovské obce mají samy vzhledem ke své velikosti a poloze často omezené možnosti rozvoje. Realizace rozvojových aktivit nebývá jednoduchá, ať už z důvodů organizačních, či finančních.

Subjektů ovlivňujících rozvoj venkovských obcí je celá řada, ať už se jedná o aktéry na národní, regionální či lokální úrovni. Opravdový rozvoj venkova se však odehrává na lokální úrovni, kde je využití rozvojových nástrojů pro „malé“ aktéry omezené. Výkonným rozvojovým orgánem obce je starosta a zastupitelstvo obce. Zásadními aktéry na místní úrovni jsou obyvatelé, kteří se mohou přičinit o rozvoj obce především svou vlastní aktivitou. Rozvojové představy se pak liší podle potřeb daného typu aktéra - rozdílné představy maminky, důchodce, studenta apod.

Hlavní rozvojové priority se však u různých skupin aktérů neliší. Za rozvoj obce považují místní aktéři, jak starostové, tak obyvatelé, především řešení problémů s technickou infrastrukturou (tzv. tvrdé projekty). Obyvatelé obcí tak upřednostňují řešení nedostatků, které jsou v obcích přímo viditelné. Rozvojové priority se také obvykle odvíjejí od vybavenosti obce

službami. Mezi hlavní rozvojové priority ve venkovských obcích patří v současné době zejména výstavba hřišť, komunikací, opravy budov, vodovodního řádu, kanalizací, výstavba domů, výstavba ČOV, oprava památek, cyklostezky apod.

Projekty, které podporují místní aktivity (tzv. měkké projekty), zlepšují vzdělanost obyvatelstva či jejich kvalifikaci, jsou ve venkovských obcích často opomíjeny. V tomto případě je problémem finanční a administrativní náročnost obce, která je směřována právě na realizaci tvrdých projektů. *(GaREP, 2010)*

3. 11 Operační programy

Legislativně jsou regionální operační programy a věci s nimi související zaneseny do několika Nařízení Rady EU, do několika Usnesení Vlády ČR a do několika zákonů ČR. Jde například o Nařízení Rady č. 1083/2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999, Usnesení č. 821/2006 k postupu přípravy operačních programů pro čerpání finančních prostředků ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti v letech 2007 – 2013, či zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, ve znění pozdějších předpisů. *(Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava, 2014)*

V současné době probíhá příprava nových programů na období let 2014 - 2020. Tyto programy budou spolufinancovány ze Strukturálních a investičních fondů EU. Programy důležité pro obce a zájmové organizace, které budou moci z těchto programů žádat dotace, jsou Operační program životní prostředí, Integrovaný operační program, Program rozvoje venkova. *(Strukturální fondy, MMR ČR 2014)*

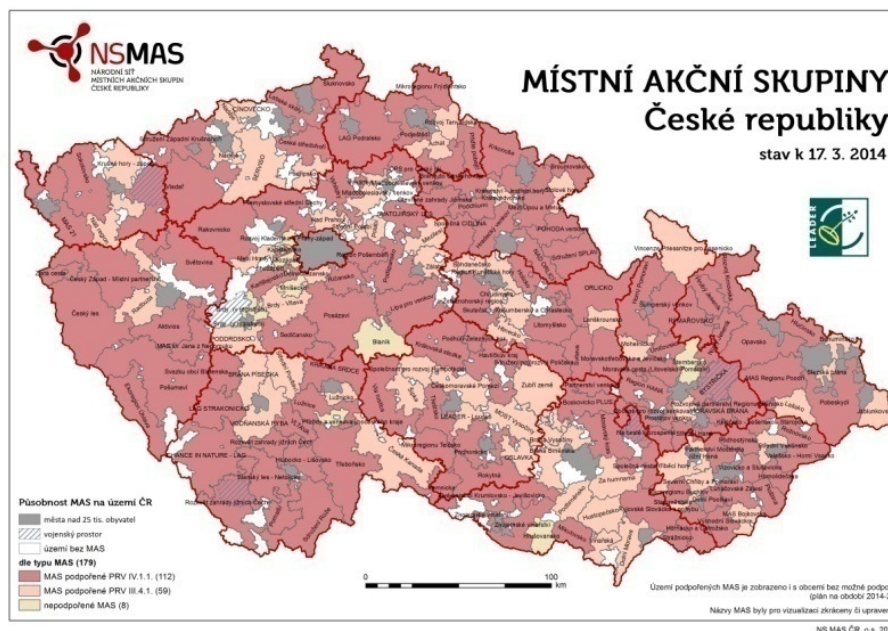
3. 12 Organizace spolupráce

3. 12. 1 Místní akční skupiny

MAS jsou nezávislým společenstvím občanů, neziskových organizací, soukromé a veřejné sféry, které se podílí na rozvoji venkova, zemědělství a získávání podpory z EU a národních programů pro svůj region metodou LEADER. Cílem MAS je zlepšení všech složek života ve venkovských oblastech, jako nástroj využívají snahu aktivně získávat a rozdělovat dotační prostředky.

V roce 2014 je v ČR aktivizováno na 180 MAS, které působí na území 5 727 obcí, což na celkovém počtu obcí ČR dává pokrytí 91,5 %. Na počtu obyvatel nám vyjde pokrytí 55,8 % z celkového počtu obyvatel ČR. 112 MAS může rozdělovat finance z Programu rozvoje venkova.

Metoda LEADER je založena na principu zdola - nahoru. Náměty a projekty vychází z myšlenek obcí, občanů a podnikatelů, tedy ze spodního segmentu rozdělení moci. (*Národní síť Místních akčních skupin ČR, 2014*)

Obr. 5. Mapa MAS na území ČR
(zdroj: *Národní síť Místních akčních skupin ČR, 2014*)

3. 12. 2 Spolek pro obnovu venkova

Spolek pro obnovu venkova byl založen dne 1. června 1993 a je registrován jako občanské sdružení. Posláním Spolku je přispívat k rehabilitaci venkova, k obnově a prohloubení společenského a duchovního života na venkově, k posílení hospodářské stability a prosperity venkova. Motivovat občany žijící na venkově k dobrovolné aktivitě, podněcovat je k odhodlání podílet se na zdárném vývoji obce, napomáhat vzniku a činnosti místních a regionálních sdružení. Účastnit se evropské spolupráce při obnově venkova. V neposlední řadě pak překonávat úzce resortní přístupy k řešení problémů obnovy vesnice a rozvoje venkova a podporovat a realizovat Program obnovy venkova.

Nejvýraznější akcí Spolku je soutěž Vesnice roku, vyhlašovaná od roku 1995 společně se Svazem měst a obcí ČR, ministerstvy pro místní rozvoj, zemědělství, životního prostředí a kultury. Ke spolupráci na soutěži se postupně připojily také Kancelář prezidenta republiky, Společnost pro zahradní a krajinářskou tvorbu, Svaz knihovníků a informačních pracovníků, Asociace krajů ČR a Folklorní sdružení ČR. (*SPOV-Spolek pro obnovu venkova, 2014*)

3. 12. 3 Svaz obcí a měst ČR

Svaz měst a obcí České republiky je celostátní, dobrovolnou, nepolitickou a nevládní organizací, založenou jako zájmové sdružení právnických osob. Členy Svazu jsou obce a města. Svaz měst a obcí ČR je partnerem pro vládní i parlamentní politickou reprezentaci. Podílí se na přípravě a tvorbě návrhů legislativních i nelegislativních opatření v oblastech týkajících se kompetencí obcí. Činnost Svazu je založena především na aktivitě starostů, primátorů a členů zastupitelstev obcí a měst, kteří se nad rámec svých povinností věnují i obecným problémům samosprávy. V současné době Svaz sdružuje kolem dvou a půl tisíce měst a obcí. (*Svaz měst a obcí ČR, 2014*)

4. Analytická část – aktéři rozvoje, případová studie Kyselovice

V této kapitole se detailněji podíváme na aktéry regionálního rozvoje, kteří sehrávají důležitou roli pro obec Kyselovice. K jejich identifikaci byly využity především tyto zdroje Rumpel, 2002; Geherová 2014 a dále pak informace, které vyplynuly z řízených rozhovorů s představiteli obce. Detailněji se zaměříme na roli starosty, resp. zastupitelstva obce, kulturní výbor obce, spolky, pozici soukromého sektoru atd.

4. 1 Obec Kyselovice

Na rozhodování obce Kyselovice se podílí uvolněný starosta, neuvolněný místostarosta a zastupitelstvo obce. Je to orgán obce 1. typu, který garantuje a plní úkoly v samostatné i přenesené působnosti. Zajišťuje správní činnosti, jako například výpisy ze základních registrů veřejné správy, rušení trvalého pobytu, povoluje kácení stromů apod. Obec plní zákonné povinnosti, ve znění zákonů č. 250/2000 Sb. a 477/2008 Sb. Do samostatné působnosti patří zejména záležitosti uvedené v paragrafech 84,85,102 s ty, které jsou v zájmu obce a občanů obce. Obec ve svém územním obvodu pečuje v souladu s místními zvyklostmi a předpoklady o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a uspokojování potřeb občanů. Mezi tyto potřeby se řadí bydlení, doprava a spoje, ochrana zdraví, informovanost, výchova a vzdělávání, kulturní a sportovní rozvoj a ochrana veřejného pořádku a prostředí. V obci žije k 31. 12. 2013 490 obyvatel, jejich počet obecně stagnuje kolem čísla 500. (*zdroj: ČSÚ, 2013; PRO Kyselovice*)

Obecní úřad vykonává také další úkoly v přenesené působnosti. Dle paragrafu 61, odst. 1. písm. a) zákona o obcích s výjimkou věcí patřících do působnosti jiného orgánu obce - výkon státní správy, ochrana přírody a krajiny, uzavírání veřejnoprávních smluv. Dle paragrafu 21 krizového zákona také zajišťuje přípravu obce na krizové situace, informuje občany a právnické osoby o možném ohrožení apod. Samostatná a přenesená působnost se doplňuje a prolíná v oblasti územního plánování.

Obec vlastní několik budov, jedná se především o starší a velké objekty, jako budova mateřské školky, budova bývalé školy, budova obecního úřadu, fotbalové kabiny...Také vlastní komunikace, pozemky apod. Všechny tyto objekty (které starostka obce vnímá jako „přítěž“ ve smyslu nákladů na jejich provoz). Na běžné provozní výdaje musela obec v roce 2013 vynaložit 59 % ze svých prostředků (příjmů). V období 2008-2013 však obec průměrně vydala na běžné provozní výdaje 68,5 % ze svých prostředků (příjmů). Ekonomická efektivnost majetku je malá, největší příjmy jsou z pronájmů polí, které ročně vynesou 72 tis. Kč, a z pronájmu bytu v budově bývalé školy, což ročně vynesou 19 tis. Kč. *(PRO Kyselovice)*

Obec zřizuje několik organizací. Jde o příspěvkovou organizaci Mateřská škola Kyselovice, na kterou obec každoročně vynakládá z rozpočtu 250-300 tis. Kč. Dále zřizuje Obecní knihovnu v Kyselovicích, která je po rekonstrukci, a kde se od jara do podzimu konají různé akce pro děti i dospělé, posezení při čaji, Noc s Andersenem a jiné besedy. Také zřizuje Jednotku sboru dobrovolných hasičů obce Kyselovice, o níž bude řečeno více.

Obec ze svého rozpočtu poskytuje určité neinvestiční dotace nebo půjčky. Každoročně na žádost spolků poskytuje v průměru 0-50 tis. Kč Sboru dobrovolných hasičů, 70-100 tis. Kč Sportovnímu klubu, 0-20 tis. Kč Lidové myslivecké společnosti, 100 tis. Římskokatolické farnosti a Občanské besedě přispívá 0-30 tis. Kč. Dále jednou či dvakrát ročně schválí zastupitelstvo půjčku pro občany v rozpětí 40-80 tis. Kč s průměrnou splatností 4 roky. Tyto půjčky jsou občany hodně žádané, na drobné opravy či pořízení vybavení, jako je kotel, kuchyňská linka apod. a to z důvodů minimálního úroku.

4. 1. 1 Kulturní výbor

Kulturní výbor obce je důležitou součástí života v obci. Udržuje tradice, pořádá akce, spolupodílí se na společensko-kulturním vyžití občanů. Na začátku roku pořádá Obecní ples, kde zařizuje občerstvení, hudební skupinu a vystoupení společenských tanců. Následuje dětský karneval, který má každý rok jiné téma a vždy krásné kulisy. Pořádá divadlo pro děti v místní škole, oslavu dne matek, podílí se na programu hodových oslav (dechovka, vystoupení, atrakce, jarmark, občerstvení), dále je to drakiáda, program kolem státních svátků, lampionový průvod a ohňostroj, rozsvěcení Vánočního stromku, setkání starší generace u cimbálové muziky a v neposlední řadě pořádá vítání občánků v obci. V současné době má kulturní výbor 8 členů, z toho jsou 3 ze zastupitelstva obce.

4. 1. 2 Spolky

Sportovní klub Kyselovice

SK Kyselovice je spolkem s největší členskou základnou. SK vznikl rozdělením Tělovýchovné jednoty Sokol Kyselovice v roce 1993. Ve sportovním klubu se provozuje řada činností, ať už tělovýchovných, tak i kulturně-společenských. V současné době je vedeno 195 členů, z toho 29 dětí do 18 let. Oddílová skladba je pestrá, sportovní klub má dvě fotbalová družstva mužů, čtyři cvičení s dětmi, jedno pro ženy, oddíl aerobiku - dva dětské, jeden pro ženy, tenisový oddíl dětí i dospělých a šachový oddíl. Cvičení se mohou v průběhu let měnit, tak jak přibývají a odrůstají další děti, ale i s příchodem a odchodem dospělých, jak sportovců, tak cvičitelů. Sportovní klub pořádá celou škálu akcí, sportovní soutěže, turnaje. Jde o Medvědí stezku, Kyselovskou tretru, turnaje ve hrách kubb, brännball, floorball, nohejbal, fotbal, tenisové turnaje ve dvouhrách i čtyřhrách (muži, ženy, mixy), Vánoční turnaj ve stolním tenise, Velikonoční šachový turnaj a spousta dalších. Z kulturně-společenských akcí jsou to Pomlázková zábava, Hodová zábava a již několikátý ročník Zabíjačkových hodů. Sportovci také každoročně pořádají sběr železného šrotu v obci, z výtědku také financují svou činnost.

Je třeba zmínit, že veškerá činnost stojí na aktivitě a obětavosti dobrovolných trenérů a cvičitelů. Všichni děláme vše pro zábavu, pro dění v obci. Obec podporuje sportovní klub ze stránky finanční, tak i ze stránky údržby areálu, místností, vybavení. Sportovci si svépomoci postavili dřevodomek, který slouží jako výčep a bar při zábavách, udírna při fotbalech a sklad. V budoucnu se bude rozšiřovat. Brigády jsou pořádány každoročně, ať už za účelem údržby po zimní přestávce, zkrášlení areálu, tak i pro vylepšení a doplnění prvků. Sportovci se samozřejmě účastní na oplátku obecních brigád, které jsou také zapotřebí. Mezispolková spolupráce je také samozřejmostí.

Sportovní areál se během posledních deseti let rozrostl a přešel na daleko vyšší úroveň. Po postavení fotbalových kabin s hospůdkou vznikly vedle dva tenisové kurty, poté se přešlo na rekonstrukci hřiště, které má nyní i automatické zavlažování. Areál byl také doplněn víceúčelovým hřištěm s umělým povrchem a umělým osvětlením, které slouží sportovcům po celý rok. V meziprostoru se nachází i dětské hřiště s mnoha herními prvky a lavičkami.

SDH Kyselovice

Sbor dobrovolných hasičů Kyselovice byl založen roku 1889. Dlouhá tradice tohoto sboru je velkou devizou pro kyselovské hasiče. V současné době má sbor 65 členů, z toho je 13 dětí do 18 let. Ve sboru se věnují požárnímu sportu, který se trénuje na místním hřišti. To vše

proto, aby byla jednotka trénovaná vyrazit na místo požáru a byla zásahuschopná. Mladé hasičky vedou cvičení pro děti, kde si osvojují základní dovednosti. Mezi akce SDH se řadí soutěž mladých hasičů O zlatou proudnici Hané, dále masopustní Vodění medvěda, Pochovávání basy, Kateřinská zábava. Hasičská jednotka je vybavena i čerpadlem, které je v případě lokálních povodní použito pro pomoc obyvatelstvu.

SDH má svoje sídlo v budově obecního úřadu. Obec jim zdarma poskytuje prostory v hasičské zbrojnici JSDHO a v klubovně, dále také poskytuje finanční prostředky v případě potřeby. Hasiči jsou součástí obce již mnoho let. Drží čestnou stráž při různých příležitostech, jsou součástí kulturně-společenského života v obci. Pořádají různé brigády za účelem vylepšení prostorů a vybavení. V roce 2013 hasiči zakoupili nové kalové čerpadlo s příslušenstvím, které stálo 49 971,- Kč. Dostali dotaci od Zlínského kraje a to ve výši 33 tis. Kč., dále jako mimořádný příspěvek jim poslal 25 tis. Kč na nové vybavení, jako jsou přilby, rukavice apod.

Občanská beseda Kyselovice

Občanská beseda Kyselovice byla založena roku 1890 a jde o druhý nejstarší spolek v obci. Beseda se věnuje především sborovému zpěvu. Základnu tvoří dnes již pouze 14 členů. Občanská beseda se účastní a pořádá různé chrámové koncerty a vystoupení k významným společenským událostem. Také připravují různorodé výstavy. Do budoucna se vedle sborovému zpěvu chtějí věnovat více historii obce a různých akcí na toto téma zaměřených. Obec besedu podporuje poskytováním prostor v bývalé škole zdarma, kde pravidelně trénují zpěv. Finanční prostředky obec poskytuje dle potřeby. Občanská beseda prezentuje také hanácké kroje a krojování se účastní různých akcí po celém kraji.

Spolek nápaditých žen

Tento spolek je nejmladší. Vznikl v roce 2009 a jeho hlavní činností je pořádat společensky-kulturní akce. Současná členská základna je 18 členek. Ženy pořádají různé akce, jako je Slet čarodějnic, oslavy MDŽ, zájezdy na různé kulturní a odpočinkové akce, zajišťují občerstvení na hodech a dalších kulturních akcích v obci. Zajímavostí je uskutečňování vlastních nápadů, v oblasti pečení hanáckých koláčů-tzv. mašiňáků, pořádání jarmarků apod. Obec pro spolek zakoupila dvě pečící trouby a poskytuje spolku zdarma prostory v bývalé škole, popřípadě spolek podporuje i finančně.

Lidová myslivecká společnost

Myslivci působí v obci od nepaměti. Starají se o zvěř ve svém revíru, vykonávají právo myslivosti a věnují se také kulturní činnosti. Současná základna je 12 členů. V obci se nachází areál střelnice, kde se donedávna konaly hojně navštěvované střelecké závody. Myslivci také chovají kačeny na místním mlýnském náhonu, starají se o pořádek na polních cestách, zasadili a do budoucna připravili stromky na vznik nového lesíku, spolu s obcí vysazují stromy na různých úsecích v katastru obce. Myslivci pořádají sokolnické setkání, střelecké závody, hon, a zábavu se zvěřinovými specialitami. Na některých obecních akcích se také podílí na občerstvení. Obec podporuje spolek finančně dle potřeby.

TJ Sokol Kyselovice - jezdecký oddíl

Byl založen roku 1972. Členy spojuje vztah ke koním a k jezdeckví. Základnu tvoří 46 členů, z toho 7 do 18 let. Náplní činnosti je především chov koní a věnování se dostihovému sportu. V blízkosti obce se nachází ranč, někteří členové chovají koně i doma. Chov koní v obci je spjat se jménem Vinklárek. Jezdecký oddíl pořádá Hubertovu jízdu na louce u ranče, která se těší hojně návštěvnosti místních i lidí z okolí. Obec spolek nijak nepodporuje, nebyla zatím žádná žádost o případnou podporu. Díky oddílu územím obce prochází nově hippostezka, která je značená a vede po polních cestách se zastávkou na ranči a několika odpočívadly.

Římskokatolická farnost Kyselovice

Farnost Kyselovice se v obci stará o chod místního kostela sv. Andělů Strážných, který byl postaven svépomocí občanů v letech 1904 až 1906. Několikrát týdně je v obci sloužena mše svatá. Pan farář má ve své kompetenci více farností najednou z důvodů nízkého stavu kněží. Zajišťují pohřby a svatby, svaté přijímání, biřmování, křty.

Farnost se v roce 2013 pustila do generální rekonstrukce místního kostela. Byla zkontrolována a opravena statika, fasáda, proběhla revize střechy a krovů, čištění plastik, nový sokl po obvodu, proběhly i vnitřní opravy včetně vymalování a modernizace některých prvků. Celkové náklady byly 4 920 tis. Kč. Farnost na tuto opravu získala dotaci z fondu SZIF Ministerstva zemědělství, která pokryla částku 4 500 tis. Kč. Zbytek si farnost hradila ze svých zdrojů, za finanční spoluúčasti obce Kyselovice, která každoročně přispívá 100 tis. Kč. Také proběhla sbírka a byla možnost zakoupením různých předmětů s tímto symbolem obce přispět i tímto způsobem.

4. 1. 3 Podnikatelé

V obci Kyselovice má v současnosti sídlo 19 firem. V obci působí 79 osob samostatně výdělečně činných. Nejvíce místních občanů zaměstnává firma Zámoraví a.s. (10) a pan Vít Říkovský (6) (*zdroj: PRO Kyselovice*). Dále ještě firma pana Horáka. V obci je spousta šikovných řemeslníků, kteří jsou většinou součástí některého spolku a díky svým zkušenostem pomáhají rozvíjet a modernizovat naši obec, každý ze své oborové stránky. V obci jsou dva průmyslové areály. Jedná se o areál bývalého JZD, který částečně chátrá a částečně je využíván k chovu býků, kuřat - zde je plánováno rozšíření o další budovu, sídlí zde ještě dvě firmy. Kousek areálu byl také přeměněn na Odpadové centrum Kyselovice a kompostárnu. Druhý areál je bývalá mlékárna. Jde o velký komplex budov, ve kterém jsou i tři byty. Bohužel je nevyužívaný a majitel s touto zátěží nic nedělá. Podnikatelé se také zapojili do dotazníkového šetření, většina z oslovených dotazníků odevzdala. Do budoucna uvažují někteří o rozšíření výroby, o rekonstrukci objektů, o nabírání nových zaměstnanců. Naopak jako bariéry rozvoje působí silná konkurence, druhotná platební neschopnost a administrativní bariéry. Spolupráci s obcí by uvítali všichni, ať už by šlo o zakázku, či o podporu ve formě reklamy na obecním webu. (*KurzyCZ, 2014*)

4. 1. 4 Regionální aktéři

Místní akční skupina - Partnerství Moštěnka

Obec Kyselovice je členem tohoto sdružení od roku 2006. Při každoročním sestavování žebříčku MAS je tato naše MAS - PM v celkovém hodnocení fungování sdružení na předních příčkách. Toto lichotivé hodnocení dává obci pevného a spolehlivého partnera. MAS pomáhá obci jak finančně, a to prostřednictvím získávání dotací, tak i informativně a inspiračně. Prostřednictvím MAS mohou žádat o dotace i občané, spolky a podnikatelé z Kyselovic. V obci již bylo realizováno několik podnikatelských a spolkových projektů, o obecních nemluvě. S MAS - PM obec spolupracuje při pořádání velkých oslav či hodů, a to díky půjčování vybavení na kulturní akce, které je ve společném skladu v obci Turovice. Jedná se o pódium, stánky, skákací hrad apod. Ročně platí Kyselovice poplatek 7,6 tis. Kč vůči MAS-PM. To je však zanedbatelná částka oproti tomu, co pro obec MAS-PM dokáže vyjednat na dotacích.

Spolek pro obnovu venkova

Spolek pro obec a hlavně pro starostu poskytuje základnu informační, vzdělávací a rozvojovou. Semináře pro starosty pomáhají udržovat představitele obce v aktuálním dění a seznamují je se všemi novinkami na poli lokálního rozvoje. Dále jde také o metodickou podporu, a to v rámci různých publikací a dokumentů. Pro obce je však nejzajímavější Vesnice

roku. Soutěž byla poprvé vyhlášena Spolkem pro obnovu venkova ČR v roce 1995 pod názvem Soutěž o nejzdařilejší program obnovy vesnice. Od roku 1996 je jedním z vyhlášovatelů Ministerstvo pro místní rozvoj ČR a Svaz měst a obcí ČR. Ministerstvo zemědělství se mezi vyhlášovatele připojilo v roce 2007.

Soutěž je každoročně vyhlášována na jarním Dnu malých obcí v Praze. Organizace soutěže probíhá ve dvou kolech – krajském a celostátním. Všechny přihlášené obce jsou nejprve hodnoceny v krajském kole. Do celostátního kola pak postupuje za každý kraj vždy maximálně jedna obec, které byla udělena Zlatá stuha v krajském kole. V rámci celostátního kola jsou vyhodnocena první tři místa. Obce přihlášené do soutěže jsou hodnoceny v následujících oblastech: koncepční dokumenty, společenský život, aktivity občanů, podnikání, péče o stavební fond a obraz vesnice, občanská vybavenost, inženýrské sítě a úspory energií, péče o veřejná prostranství, přírodní prvky a zeleň v obci, péče o krajinu, připravované záměry a informační technologie obce. (*Vesnice roku v Programu obnovy venkova, 2014*)

Obec Kyselovice v roce 2009 získala v této soutěži Bílou stuhu za 3. místo ve Zlínském kraji. Toto umístění znamenalo dotaci 500 tis. Kč. Dále ještě obec získala diplom za vzorné vedení obecní knihovny, a také příspěvek 20 tis. Kč.

Dále je obec členem a spolupracuje s organizacemi RESO-DSO (Dobrovolný svazek obcí), který se zabývá tříděním odpadu. Poté je členem Svazu měst a obcí východní Moravy (SMO VM) a Sdružení místních samospráv (SMS).

S obcí na rozvoji dále spolupracují Městský úřad Kroměříž, Ing. arch. Naděžda Rozmanová, Arvita P s.r.o. Otrokovice apod.

4. 1. 5 Projekty a dotace obce

Obec Kyselovice se od roku 2007 aktivně věnuje svému rozvoji. Podává žádosti o dotace na různorodé projekty, které mají zajistit lepší vybavenost obce, lepší infrastrukturu, inženýrské sítě, opravu a údržbu areálů, rozvoj bydlení, opravy kulturních památek, nakládání s odpady, zlepšit péči o krajinu a vnést do obce prvky související s cestovním ruchem.

Tab. 2. Projekty obce Kyselovice za období 2007 - 2012 (zdroj: vlastní zpracování)

Rok	Projekt	Popis	Náklady	Zdroje financování	Poznámka
2007	výkup pozemků pro výstavbu RD	u MŠ	100 000,-	obec	
2007	I. etapa oprava oplocení hřbitova	V strana plotu; sloupky	66 509,-	obec	

2007	I. etapa obnovy zeleně hřbitova	chodník, zeleň	788 752,-	260 000,- POV ZK	žádost POV ZK 2007
		odstavná plocha		528 752,- obec	
2007	veřejné osvětlení u hřbitova	nové vedení, sloupky	74 752,-	obec	
2007	kontaktní místo CzechPOINT	zřízení	53 615,-	50 000,- ZK	dotace ZK
				3 615,- obec	
2007	vjezdy v S části návsi	před č.p.16 a 5	36 625,-	obec	
2008	rekonstrukce knihovny I. část	topení, elektro, dveře, podlaha	177 932,-	obec	
2008	rekonstrukce fotbalového hřiště	trávník, zavlažování	607 068,-	obec	
2008	oprava školy	přízemí-renovace dveří	46 840,-	obec	
2008	rek. elektroinstalace hřbitov	rozsaděč	33 580,-	obec	
2008	výkup neobydl. domů pro byty	č.p.136 a 141	800 000,-	obec	
2009	stavba víceúčelového hřiště I. etapa	spodní stavba s umělým povrchem	1 204 144,-	500 000,- ZK	žádost PRV 2007
				704 144,- obec	žádost PRV 2008
2009	rekonstrukce knihovny II. část	sociální zařízení, vybavení	56 021,-	20 000,- ZK	dotace ZK
				36 021,- obec	
2009	odvodnění MŠ	odvod dešťové vody	81 961,-	obec	
2009	PD splašková kanalizace	projektová dokumentace	480 000,-	93 500,- VaK	dotace ZK v roce 2010
				333 000,- ZK	
				53 500,- obec	
2009	dešťová kanalizace u MŠ	dobudování dešťové kanalizace	451 751,-	obec	
2009	II. etapa oprav oplocení hřbitova	Z strana plotu, základ, sloupky	203 930,-	obec	
2009	oprava Boží muky a okolí	oprava, výsadba stromů	76 968,-	53 000,- MMR ČR	dotace MMR ČR
				23 968,- obec	
2009	interakční prvek IP 5 I. etapa	liniová výsadba stromů remízek - cesta	65 666,-	42 854,- MŽP ČR	dotace MŽP ČR
				22 812,- obec	
2010	stavba víceúčelového hřiště II. etapa	mantinely, síť, osvětlení, lavičky	541 466,-	300 000,- MMR ČR	dotace MMR ČR
				241 466,- obec	

2010	oprava školy	renovace oken - venkovní nátěr	40 800,-	obec	
2010	obnova areálu MŠ - část A	dětské hřiště na zahradě MŠ	1 154 150,-	600 000,- MMR ČR	dotace MMR ČR
				524 150,- obec	
2010	odvodnění pozemků na konci obce	oprava propustku	119 453,-	obec	nutné prodloužení příkopy
		prohloubení příkopy	80 000,-	ŘSZK	
2010	oprava soch sv. Jan, sv. Vendelín	restaurování soch, rekonzervace	89 640,-	60 000,- MKČR	dotace MK ČR
				29 640,- obec	
2010	oprava kříže z roku 1769	restaurování, chodník	86 785,-	59 686,- MMR ČR	dotace MMR ČR
				27 099,- obec	
2010	protipovodňové úpravy	lokalita Hraničná	150 635,-	130 000,- ZK	dotace ZK
				20 635,- obec	
2011	obnova areálu MŠ - část B	hřiště pro míčové hry	156 896,-	106 000,- MMR ČR	dotace MMR ČR
				46 896,- obec	
2011	rekonstrukce chodníků	na hřbitov	288 000,-	214 000,- MAS	dotace PRV
				74 000,- obec	
2011	II. etapa obnovy zeleně hřbitova	výsadba, dlažba, chodník	768 479,-	589 895,- PRV (MAS)	dotace PRV
				178 620,- obec	
2011	kříž u kostela	restaurování, chodník	77 170,-	25 000,- ZK	dotace ZK
				52 170,- obec (ŘKF)	
2011	pietní socha	restaurování, základ, chodník	134 424,-	85 000,- MMR ČR	dotace MMR ČR
				49 424,- obec	
2011	tvorba nového Územního plánu obce		262 200,-	183 000,- ZK	dotace POV ZK
				79 200,- obec	
2012	I. etapa opravy místních komunikací	rekonstrukce uličky u obchodu	764 492,-	554 000,- PRV (MAS)	s opravou kanalizace
				210 492,- obec	žádost PRV 2012
2012	Moderní infrastruktura Jižní náves	veřejné osvětlení a rozhlas	1 143 343,-	828 918,- PRV (MAS)	žádosti o dotaci 2009 a 2012
				314 425,- obec	
2012	kříž na hřbitově	oprava	133 108,-	93 000,- MMR ČR	žádost 2012
				40 107,- obec	
2012	zlepšení nakládání s odpady	sběrný dvůr a kompostárna	3 260 255,-	2934 229,- OPŽP	dotace OPŽP
				326 026,- obec	

2012	zelené sportování	zeleň v areálu, kopec, hrací prvek, 2x bojler, sekačka, válec	823 526,-	740 000,- MAS	dotace MAS
				83 256,- obec	
2012	kanalizace s výtlačkem do ČOV Chropyně	splašková kanalizace	48 017 900,-	36 923 844,- OPŽP	dotace na PD-POV ZK 2009
				11 094 056,- obec	dotace OPŽP 2013

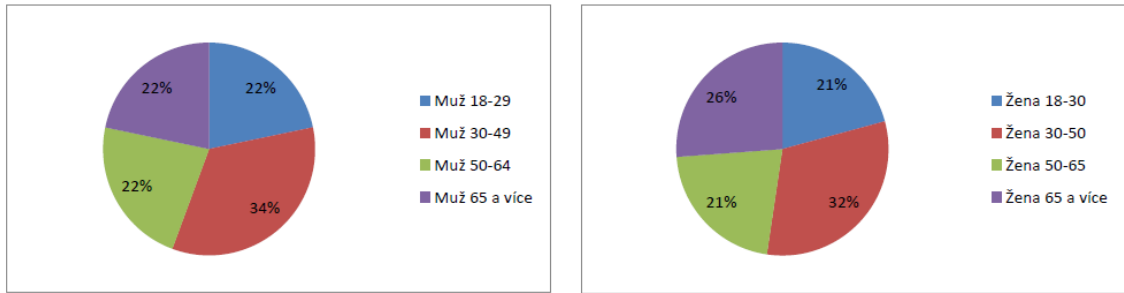
Celková výše dotací za období 2007-2012 činila 8 855 082,- Kč z celkových „proinvestovaných“ prostředků ve výši 15 480 936,- Kč. V této částce není započítána kanalizace, jejíž rekonstrukce by měla začít v letošním roce.

Pro zachování šestiletého srovnávacího období (komparaci s obcemi Žalkovice a Hostišová provádíme vzhledem k poskytnutým datům pro roky 2008-2013) nebyl rok 2013 započítáván. Zmíněna byla dotace na opravu kostela, dále v roce 2013 přibyl přístřešek na sběrném dvoře (76 tis.), radar měřící rychlost (45 tis.), vybavení hasičů (viz. SDH) a řada dalších menších výdajů (s rozpočtem menším než 30 tis.). Konkretizoval se plán na vytvoření obecního muzea v domě č.p. 66, kde bylo sídlo firmy VELO-MOTO bratří Obadálků. Odkup budovy je naplánován ve dvou splátkách, kdy celková cena bude 450 tis. Kč. Bude podána žádost o dotaci na rekonstrukci. Památkový ústav tuto nemovitost doporučil zařadit na seznam kulturních památek.

4. 1. 6 Dotazníkové šetření

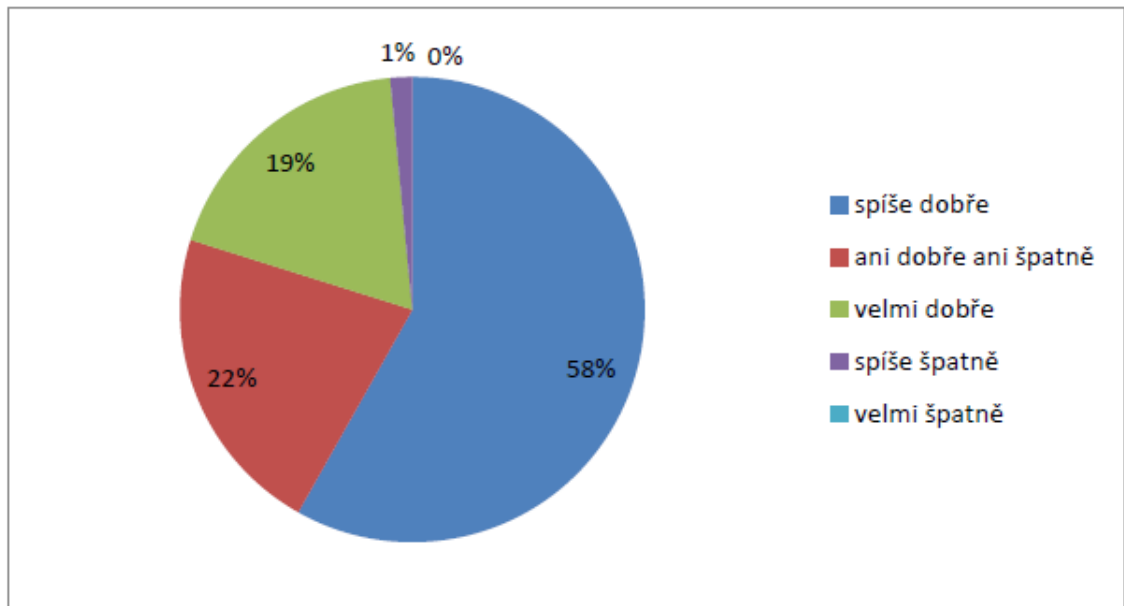
Při tvorbě Programu obnovy a rozvoje obce Kyselovice jsme vytvořili dotazník, který měl za úkol zjistit názory lidí na různé oblasti života v obci. Tento dotazník obdrželo v dubnu 2013 do své schránky 385 obyvatel Kyselovic starších 18 let. Po uplynutí doby na vyplnění, která byla cca týden, bylo možno anonymně vyplněný dotazník odevzdat na určených místech do zapečetěné volební urny. Proběhla i obchůzka s urnou po všech domech v obci, kdyby náhodou někdo zapomněl či neměl čas dotazník odevzdat. Z celkového počtu 385 dotazníků se vrátilo 264, což činí 68 % úspěšnost.

Celkem dotazník odevzdalo 115 mužů a 149 žen. Tázáni byli na 44 otázek různě zaměřených. Věkové rozpětí občanů bylo: 56 respondentů v kategorii 18-29 let, 86 respondentů v kategorii 30-49 let, dále 58 lidí v kategorii 50-64 let a nakonec 65 respondentů v kategorii 65 a více let.

Obr. 6 Grafy pohlaví a věkové struktury odpovídajících respondentů

Zmínil bych několik otázek ohledně života v obci a pohledu občanů na některé problémové záležitosti. 1) Jak se Vám v obci žije? - 202 lidí (77 %) velmi dobře a dobře, 57 lidí (22 %) ani dobře, ani špatně, a vyloženě negativně se nevyjádřil nikdo.

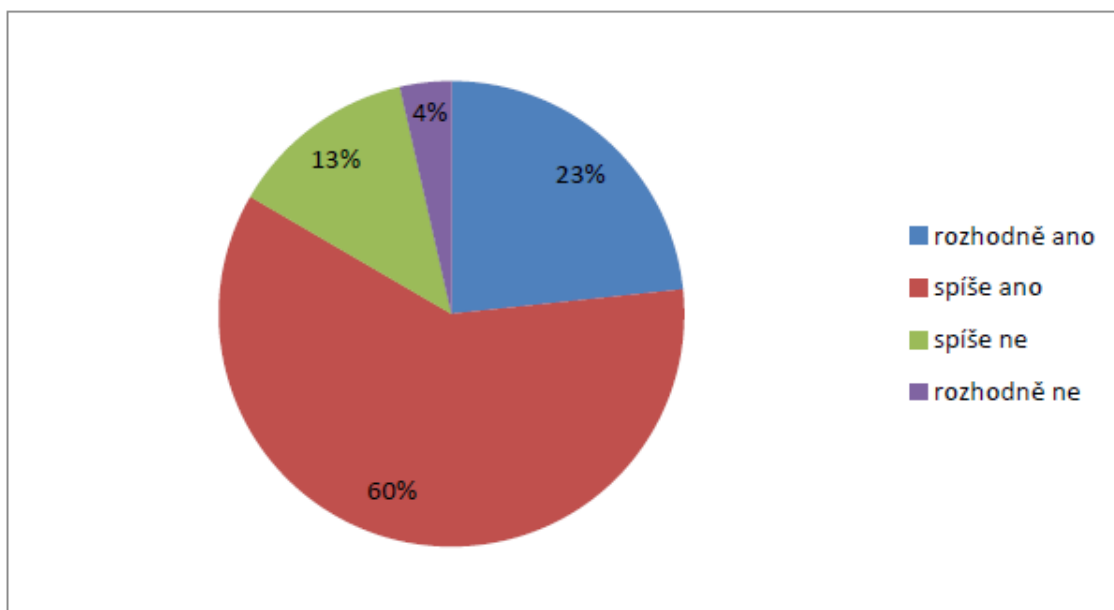

Obr. 7 Grafické vyjádření spokojenosti s životem v obci Kyselovice

2) Co se Vám v obci nejvíce líbí? - 20 % klidný život, 19 % blízkost přírody, 18 % kulturní a společenské vyžití, 16 % sportovní vyžití a 10 % životní prostředí. 3) Nejvíce se lidem v obci nelíbí: 20 % nedostatek pracovních příležitostí, 18 % nevyhovující veřejná doprava, 13 % špatné vztahy mezi lidmi, 12 % nedostupnost lékaře, 10 % nezájem lidí o obec. 4) Sbydlením je spokojeno 92 % občanů, se školstvím 57 % (36 % nedokáže posoudit), se zdravotnictvím 30 % spokojeno, 43 % nespokojeno a 27 % nedokáže posoudit. S veřejnou dopravou je spokojeno 39 % lidí, nespokojeno 49 % lidí a zbytek nedokáže posoudit. Zde začínáme narážet na první problémy společenské vybavenosti, které částečně může obec řešit. 5) S kulturou a společenským životem je spokojeno 88 % lidí, se sportovním vyžitím je spokojeno 87 % občanů, s životním prostředím je spokojeno 83 % lidí, s péčí o vzhled a čistotu krajiny je spokojeno 81 %

lidí, s podmínkami pro podnikání je spokojeno 15 % lidí, nespokojeno 23 % a zbytek nedokáže posoudit. 6) S rozvojem obce je spokojeno 79 % lidí, nespokojeno 13 % a zbytek neumí posoudit. 7) Informovanost o dění v obci je dostatečná, spokojeno je 88 % občanů. 8) Mezilidské vztahy považuje 7 % lidí za velmi dobré, 56 % za docela dobré a 23 % za ne moc dobré.

Důležitým výsledkem byl u otázky č. 9, kde vyplynulo, že pro rozvoj obce je něco ochotno udělat 83 % lidí. Jedná se o formu brigád, zapojením spolků, využitím vlastních dovedností a zkušeností, organizačně apod.

Obr. 8 Grafické vyjádření ochoty občanů zapojit se do rozvoje obce

10) Směr ubírání obce podle počtu obyvatel - 28 % chce zvýšit počet občanů, 26 % zachovat kolem 500 obyvatel a zbytek nedokáže posoudit. 11) Využití financí obce - 156 lidí by opravilo komunikace, 102 by je použilo na rozšíření veřejné dopravy, 89 by investovalo do veřejné zeleně a úprav, 79 by podpořilo bytovou výstavbu, 57 lidí by podpořilo kulturu a společenské akce, 56 by rozšířilo počet služeb v obci a 48 lidí by se zaměřilo na údržbu památek. 12) Diskusi jsme rozšířili i o otázku kolem zřízení a využívání sociálních služeb pro seniory v obci, za úplaty. Jedná se o výpomoci v domácnosti, jako praní a žehlení, donáška nákupu, obědů, úklid a práce na zahradě, hygiena apod. Asi pětina lidí je ochotna tyto služby seniorům poskytnout, nebo o tom uvažuje do budoucna. I takovýto zájem se cení a určitě bude přínosem. 13) 28 % respondentů v obci chybí nějaký spolek. Jedná se především o turistiku (17 lidí), zahrádkaření (15), chovatelství (13) apod. 14) Důležitá byla otázka ohledně cyklostezky, která by se měla vybudovat po opravě kanalizace a krajské cesty. 89 % lidí se vyjádřilo pro cyklostezku do Chropyně, zbytek byl pro stezku do Vlkoše. 15) Celkem 37 % lidí chybí nějaký spoj veřejné

dopravy, a to většinou v odpoledních hodinách při návratu z práce. 16) 61 % občanů si myslí, že jsou v obci potřeba startovací byty a 56 % lidí postrádá byty pro seniory. 17) 21 občanů plánuje v obci postavit dům, naopak 26 občanů se hodlá odstěhovat. Z mladých lidí do 29 let se chce odstěhovat 18 obyvatel, naopak 38 jich hodlá zůstat. To je pro rozvoj obce velmi důležité, obecní citění a pospolitost mladých, kteří přebírají tradice, přebírají to pomyslné kormidlo rozvoje a směřování obce. 18) 60 % občanů má zájem o návštěvy praktického lékaře. Dosud k nám dojíždí pouze sestřička. 19) Otázka ohledně sportovně kulturního zařízení typu sokolovny byla také velmi důležitá. 84 % respondentů se vyjádřilo pro zřízení takového objektu. 19) S nabídkou sportovních kroužků je 95 % lidí spokojeno, což je výborná vizitka pro náš Sportovní klub. 20) V návrhu bylo i vybudování fitness prvků na obecním prostranství, o které projevilo zájem 56 % respondentů.

Velice pozitivní bylo zjištění na další otázku 21) ohledně třídění odpadu. Celých 99 % respondentů třídí odpad. Obvykle 1-2x týdně (61 %), a všem vyhovuje počet stanovišť i kapacita kontejnerů v obci. Odpadové centrum bylo také zahrnuto v otázkách, kde 22) otevírací doba centra vyhovuje 94 % občanů. Dostupnost obecního úřadu Kyselovice, který se nachází v 1. patře budovy, byl dalším předmětem dotazování. Celkem 97 lidí by chtělo tuto dostupnost zlepšit, a to např. výtahem. 23) Na závěr se řešila rychlost projíždějících vozidel v obci, kterou 78 % lidí považuje za problém. Jako řešení se 61 % jevílo pořízení radarového měřiče rychlosti, dále 29 % lidí by zvolilo ostrůvky při vjezdu do obce. Radarový měřič byl již pořízen (viz. tab. 2)

Zmínil jsem zde otázky související s rozvojem obce, které může obec ve své kompetenci ovlivnit, kterými se může zabývat, a také ty, které nejvíce trápí naše obyvatele. Některá řešení a konkrétní závěry budou zmíněny dále.

4. 2 Srovnání s obcí Žalkovice

Obec Žalkovice leží na východ od Kyselovic a je jejím přímým sousedem. Při sčítání obyvatel v roce 2011 bydlelo v obci Žalkovice 594 obyvatel. Jde tedy o něco větší obec než jsou Kyselovice. Okolí obce je rovinaté, má zemědělský charakter, protéká tu řeka Moštěnka. Žalkovice jsou také členem MAS - Partnerství Moštěnka, mají bohatou spolkovou činnost. Výhodou obce je prostorná sokolovna. Jejich rozvoj ovlivnily povodně v roce 1997. Východně od obce vede silnice silniční tah II. třídy č. 55. který je ve vzdálenosti 3 km od obce Žalkovice napojen na úsek dálnice D1, vedoucí od Říkovic do Otrokovic.

V obci působí několik větších firem, např. dopravce UNITRADE, JPJ Netopil a.s., MANAP KM s.r.o., dále provozovny jako POLYPROFIL spol. s.r.o., Vít Říkovský - smíšené zboží, Zámoraví a.s. apod. Většina firem je soustředěna v areálu zemědělského družstva, nebo přímo v obci.

(KurzyCZ, 2014)

Tab. 3. Obecní rozvojové aktivity obce Žalkovice (zdroj: vlastní zpracování)

Rok	Název	Částka	Zdroje	Poznámka
2008	Výměna oken a dveří na MŠ a ZŠ	1 040 000,-	520 000,- ZK	dotace ZK
			520 000,- obec	
2009	Bezdrátový rozhlas	458 647,-	229 000,- ZK	dotace ZK
			229 647,- obec	
2010	Czech POINT	58 259,-	EU	dotace z fondů EU
2010	Oprava střechy MŠ a ZŠ	844 000,-	422 000,- ZK	dotace ZK
			422 000,- obec	
2011	Zateplení budovy MŠ a ZŠ	1 400 000,-	785 169,- SFŽP	dotace z FS SFŽP
			614 831,- obec	
2011	Odpadové centrum	4 019 209,-	2 399 934,- SFŽP	dotace z FS SFŽP
			1 619 275,- obec	
2012	Rekonstrukce kříže	134 640,-	50 000,- ZK	dotace z FK ZK
			84 640,- obec	
2012	Přístavba budovy MŠ a ZŠ	2 746 008,-	734 000,- ZK	dotace ZK
			2 012 008,- obec	
2013	Revitalizace hřbitova a okolí	1 973 854,-	1 246 680,- EU	dotace SZIF
			727 174,- obec	

Obec Žalkovice během období 2008-2013 proinvestovala celkem 12 674 617,- Kč, z toho přijaté dotace byly 6 418 042,- Kč. Dotace tedy tvořily více než polovinu proinvestovaných zdrojů.

4. 3 Srovnání s obcí Hostišová

Obec Hostišová je co do počtu obyvatel srovnatelná s obcí Kyselovice. V roce 2013 zde žilo 484 obyvatel. Rozlohu katastru má pouze 265 ha. Obec leží ve Zlínském kraji, přesto je součástí MAS Partnerství Moštěnka. Z obce je krajské město Zlín vzdáleno pouze 10 km, do Holešova je to 11,5 km. Nevýhodou obce je jediná příjezdová komunikace. Nadmořská výška je 308 metrů. V okolí převažuje intenzivní zemědělská výroba. Obec Hostišová je zřizovatelem SDH a Místní knihovny Hostišová. V obci působí spolky jako Dětský divadelní sbor, SDH, Bábinky, BAOBABY, Knihovna, Maminky, Farnice, Myslivecké sdružení, Sportovci, Horizont Hostišová, Trampské osady.

Podnikatelské subjekty v obci nechybí. Jde o firmy jako ZEMET spol. s.r.o., ZEKO s.r.o., DAMEST s.r.o., JM RACING s.r.o. a MRAZÍK s.r.o. (zdroj: PRO Hostišová). Tyto firmy zaměstnávají zhruba 30 lidí z obce. V obci působí i několik samostatných OSVČ. Obec vypracovala PRO na rok 2013 - 2026, kde si stanovila cíle na zlepšení života v obci a rozvoj obce. (Oficiální stránky obce Hostišová, 2014)

Tab. 4. Rozvojové aktivity obce Hostišová (zdroj: vlastní zpracování)

Rok	Název projektu	Částka	Zdroj	Poznámka
2008	dětské hřiště	82 000,-	ZK	POV
2008	knihovnický SW	20 000,-	ZK	Vesnice roku 2008
2008	chodníky, zvon, náves	500 000,-	ZK	Vesnice roku 2008
2008	tech. vybavení sálu na divadlo	81 000,-	MMR ČR	POV
2009	místní komunikace	600 000,-	MMR ČR	
2009	prostranství u kaple	400 000,-	MMR ČR	
2009	kontaktní místo CzechPOINT	48 814,-	MV ČR	fondy EU
2011	společensky účelné pracovní místo	32 000,-	ESF a MPSV ČR	85 % a 15 %
2013	zateplení hasičské zbrojnice	275 257,-	FS EU	
		16 191,-	SFŽP ČR	
2013	zateplení kulturního domu	648 960,-	FS EU	
		38 174,-	SFŽP ČR	
2013	SDH-ochranné vybavení	53 000,-	ZK	
2013	zkvalitnění automatizace knihovny	28 000,-	MK ČR	
2013	územní plán	102 000,-	ZK	

Celkový objem dotací na zlepšení života v obci, rozvoj obce, zkvalitnění vybavení a infrastruktury činil za období 2008-2013 částku 2 925 396,- Kč. Nepodařilo se mi zjistit, zda li obec investuje i vlastní prostředky

5. Diskuse výsledků

5. 1 Diference v čerpání dotací

Intenzita rozvojových aktivit ve sledovaných obcích je rozdílná. Obce jsou velikostně podobné, tudíž vycházejí z podobně velkého rozpočtu, ze kterého financují chod obce. Po odečtení očekávaných nákladů vznikne určitá suma peněz, ze které obec poté může plánovat rozvojové aktivity. A pokud tento zbytek není dostatečný, může vedení obce od nějakého rozvoje ustoupit z důvodů obavy o financování nějaké větší investiční akce. S tímto souvisí i fakt, že pokud do větších investic není zapojen např. kraj, MAS, či není zajištěna dotace, pro

malé obce by tato situace znamenala vzít si úvěr a ten několik dalších let splácet, což zastaví rozvoj obce na dlouhý čas.

Vše také stojí na lidech ve vedení obce i na jejich obyvatelích. Z vlastní zkušenosti vím, že se dá vše zvládnout, pokud se sejde dobrá parta lidí a mají chuť něco změnit.

Rozvoj obce Kyselovice bych připsal hlavně starostce a zastupitelstvu, dále MAS, která je důležitým pojítkem mezi obcí a financemi. Dále bych zmínil nikoliv konkrétní spolky, ale hlavně několik občanů napříč spolky a sdruženími, kteří jsou ochotni vždy a všude pomoci.

V obci Hostišová byla výše dotace za období 2008-2013 na jednoho obyvatele 6 044,2 Kč. V obci Žalkovice připadlo za stejnou periodu na obyvatele 10 804,8 Kč. V Kyselovicích to bylo 18 071,6 Kč. Kyselovice získali dotaci na 25 projektů, kdy průměrná podpora na projekt činila 354 203,3 Kč. V Žalkovicích bylo podpořeno 9 projektů, s průměrnou podporou na projekt 713 115,8 Kč. Obec Hostišová realizovala 12 dotovaných projektů a průměrná podpora na projekt byla 243 783 Kč.

Struktura projektů jednotlivých obcí je odlišná. Kyselovice diverzifikují své prostředky na více menších projektů, různě zaměřených. Případné nákladnější akce jsou rozčleněny na etapy, aby se projekty daly ufinancovat. Žalkovice soustředí svoji rozvojovou činnost do méně projektů, zato však více nákladných. Souvisí s tím budova ZŠ, ve které se nachází i MŠ, a díky fungování obou organizací bylo zapotřebí budovu rekonstruovat a zachovat tak činnost škol. Obec Žalkovice nerozčlenila projekty do etap, proto sledujeme řádově vyšší částky na projekt. Obec Hostišová se zaměřovala pouze na vyřešení aktuálních problémů v obci, ale také se věnovala rekonstrukci obecních budov. Projekty jsou strukturovány jako méně nákladné.

5. 2 Budoucí vývoj obce Kyselovice

Kyselovice chtějí postihnout všechny zjištěné problémy ve své strategii rozvoje. Je potřeba si stanovit priority, jejichž realizace by měla proběhnout co nejdříve. Při deštích či lokálních povodních se v katastru drží voda neúměrně dlouho, proto je hlavním územním cílem dosáhnout kvalitního odvodňovacího systému. Toho by mělo být dosaženo ve třech krocích do roku 2017. Z historického hlediska je prioritou vytvoření obecního muzea. Budova, kde má muzeum vzniknout je již vykoupena. Plánována je oprava budovy a zřízení expozice, to vše do roku 2018. Dále je v plánu zřízení naučné stezky kolem Kyselovic po místní přírodě. Plán realizace je do roku 2020.

Do projektů rozvoje se zařadily i nerealizované projekty již dříve naplánované. Jedná se o dokončení etap rekonstrukce obecní knihovny, hřbitova, oprava obecního úřadu, zateplení mateřské školky včetně dokončení obnovy jejího areálu. Důležité je rekonstruovat chodníky a

místní komunikace, což bude realizováno v nejbližší době. Prioritou bude vybudování chodníku na konci obce směrem na Chropyni. Z Programu obnovy venkova by mělo být financováno upravení zastávek a hlavní křižovatky v obci. V plánu jsou i další etapy výstavby veřejného osvětlení, místního rozhlasu, kabelizace elektrického vedení. Bude pokračovat obnova krajinné zeleně, kde je již v plánu vysazení 700 stromů a 1100 keřů. Obec chce pokračovat v trendu vykupování neobydlených domů, které může dle vlastního uvážení pronajmout či prodat vybraným lidem. Dosud byly vykoupeny i domy v havarijním stavu, které hyzdili obec, a byly na obecní náklady rozebrány a vznikla nová prostranství. V oblasti kulturních památek bylo uděláno již dost, a zbylé opravy jsou již naplánovány v PRO Kyselovice.

Závěrem je v plánu zřízení biokoridorů po domluvě se zemědělci, obnova některých polních cest. Důležitým prvkem bude i cyklostezka do Chropyně.

Všechny rozvojové činnosti budou financovány z rozpočtu obce. Dále budou na jednotlivé projekty podány žádosti o dotace do různých operačních programů, na krajský úřad apod. Základem je vyvážené financování a dostatečná podpora. Administrativně bude toto období více náročné, doufám však, že se vše podaří dotáhnout do konce.

Výsledky dotazníkového šetření byly zakomponovány do strategie rozvoje obce. Výše zmíněné projekty (cyklostezka, kulturní dům, výkupy domů apod.) vyšli z dotazníkového šetření jako priority rozvoje obce.

6. Závěr

Obec Kyselovice je velmi starou hanáckou obcí se zemědělským charakterem. Leží na pomezí okresů a krajů a je proto částečně periferní. Regiony, mezi kterými leží, jsou hospodářsky slabé. Současný počet obyvatel je několik let stagnující, obecní demografický vývoj kopíruje vývoj ČR.

První zmínka o obci je z roku 1078, její vývoj a historie je dlouhá, a proto by si zasloužila své muzeum se stálou expozicí. Spolková činnost je různorodá a poměrně intenzivní, prostřednictvím spolků se daří zachovávat tradice a zvyky. Díky dobrým podmínkám si udržují činnost na vysoké kvalitativní úrovni, za což částečně vděčí i obecnímu úřadu, který jim poskytuje pomoc prostřednictvím poskytování zázemí (klubovny aj.) i finančních prostředků.

Díky rovinatému charakteru krajiny a kvalitnímu půdnímu fondu jsou zde dobré podmínky pro zemědělství, v obci je registrován i vysoký počet živnostníků. Některé bývalé areály skýtají potenciál pro možný další rozvoj podnikání. Negativním ukazatelem je vyšší míra nezaměstnanosti.

Charakter krajiny přitahuje nenáročnou pěší turistiku a cykloturistiku. Jedním z cílů obce tak je podpořit tuto formu trávení volného času a přilákat turisty. Zabezpečení nezbytné turistické infrastruktury bude patřit důležitým rozvojovým plánům obce. Jako posun v nakládání s odpady a přispění k čistotě obce se osvědčil sběrný dvůr, který je hojně navštěvovaný a vytvořil i další místo k setkávání lidí na „kus řeči“. Úspěšné jsou i společenské a kulturní akce, dobré podmínky jsou v obci pro sportovní vyžití. Chybějící kulturní dům je zanesen ve strategii rozvoje jako priorita. Obec se pokusí zlepšit služby občanům, a to hlavně zařídit pravidelné ordinanční hodiny praktického lékaře. V plánu je zřízení komunitního plánu sociálních služeb. Jako silnou stránku obce můžeme vidět rekonstruovanou mateřskou školu. Dobré životní prostředí ve srovnání se stavem před dvaceti lety je také plusovým bodem. Obnova krajinné zeleně již započala, byl vybudován sad za hřbitovem a postupně bylo osázeno několik ploch, do budoucna se počítá s několikanásobným rozšířením zeleně na území katastru.

Ohrožením může být deficitně plánovaný rozpočet obce a špatné zhodnocování obecního majetku. Jako úspěch však můžeme považovat čerpání dotací.

V současné době nastává druhá etapa rozvoje obce. Od roku 2007 se udělalo již mnoho práce a obec dostala nový rozměr a vzhled. Nyní je v očekávání největší akce, a to nová kanalizace s výtlačkem, rekonstrukce komunikací a chodníků. Tímto začne ta zmiňovaná další etapa v rozvoji obce. Ukončí se rozdělané úkoly a projekty, které měly více fází.

7. Summary

The main objective of this work was to analyze the development of the community Kyselovice, show individual projects, how much work was done during the reporting period, and also how the grant funds the village was able to draw. Thanks to the questionnaire survey, we founded ideas and needs of the citizens that were entered into the Program of development community Kyselovice, the implementation of which is scheduled for the period 2014-2024. All this activity was compared with two other villages with approximately the same population. Furthermore the aim was to characterize the actors of the lowest, local , development in general, and specifically the case of the village Kyselovice. Part of it was the approach the issue of regional policy and development, EU funds, tools and approaches to community development, organizations involved in the development. It was also necessary to mention the development strategy of the municipality, which is important for determining the future goals of development.

8. Přehled literatury

Tištěné zdroje:

- [1] BLAŽEK, Jiří a UHLÍŘ, David. *Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace*. Vyd. 2., přeprac. a rozš. Praha: Karolinum, 2011. 342 s. ISBN 978-80-246-1974-3.
- [2] KERN, Jiří a kol. *Teoretická a metodologická báze regionální politiky*. Ostrava: VŠB-Technická univerzita, 1997. 132 s. ISBN 80-7078-524-1.
- [3] SKOŘEPA, Ladislav a kol. *Marketing měst a obcí*. 1. Vyd. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2008, 164 s. ISBN 978-80-86708-55-3.
- [4] RUMPEL, Petr. *Teritoriální marketing jako koncept územního rozvoje*. 1. Vyd. Ostrava: Ostravská univerzita, 2002, 178 s. ISBN 80-7042-830-9.
- [5] RUMPEL, Petr. *Komplexní regionální marketing periferního rurálního regionu Jesenicko*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2011, 244 s. ISBN 978-807-3803-209.
- [6] BINEK, Jan. *Venkovský prostor a jeho oživení*. 1. vyd. Brno: Georgetown, 2007. ISBN 80-251-19-5.
- [7] WOKOUN, René. *Regionální rozvoj: východiska regionálního rozvoje, regionální politika, teorie, strategie a programování*. 1. vyd. Praha: Linde Praha a.s., 2008. ISBN 978-80-7201-699-0.
- [8] JEŽEK, Jiří. *Prostorová regionální ekonomika*. 2. vyd. Plzeň: Západočeská univerzita v Plzni, 1999. ISBN 80-7082-575-8.
- [9] GAREP SPOL. S.R.O. *Obec a její rozvoj v širších souvislostech*. 1. vyd. Brno: GaREP Publishing, 2009. ISBN 978-80-904308-2-2.
- [10] KREJČÍ, Tomáš. *Regionální rozvoj: teorie, aplikace, regionalizace*. 1. vyd. Brno: Mendelova univerzita v Brně, 2012. ISBN 978-80-7375-414-3.
- [11] GAREP, spol. s.r.o. *Obce a regiony pro podnikatele: Podnikatelé pro obce a regiony*. 1. vyd. Brno: GaREP, 2011. ISBN 978-80-905139-0-7.
- [12] MINISTERSTVO PRO MÍSTNÍ ROZVOJ ČR. *Rozvojové možnosti obcí*. 1. vyd. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2010. ISBN 978-80-87147-29-0.
- [13] GAREP, spol. s.r.o. *Synergie ve venkovském prostoru: Přístupy k řešení problémů rozvoje venkovských obcí*. 1. vyd. Brno: GaREP, 2010. ISBN 978-80-904308-4-6.

Elektronické zdroje:

- [14] Přístupy k vymezení venkova. *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online]. 2014 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/vymezeni.html>
- [15] Souhrn legislativních dokumentů ROP. In: *Regionální rada regionu soudržnosti Střední Morava* [online]. 2009 [cit. 2014-04-20]. Dostupné z: <http://www.rr-strednimorava.cz/file/939/>
- [16] Aktéři rozvoje venkova. *Metodická podpora regionálního rozvoje* [online]. 2014 [cit. 2014-04-12]. Dostupné z: <http://www.regionálnírozvoj.cz/index.php/akteri-venkov.html>
- [17] Příprava programů pro programové období 2014-2020. *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. 2012 [cit. 2014-04-29]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Kohezni-politika-EU/Operacni-programy>
- [18] Místní akční skupiny. *Národní síť Místních akčních skupin ČR* [online]. 2014 [cit. 2014-04-13]. Dostupné z: <http://nsmascr.cz/o-nas/mistni-akncni-skupiny/>
- [19] Informace o SPOV. *SPOV - Spolek pro obnovu venkova* [online]. 2014 [cit. 2014-03-20]. Dostupné z: <http://www.spov.org/o-spolku-pro-obnovu-venkova.aspx>
- [20] Města a obce: Kyselovice. *Kurzy.cz: Podnikání* [online]. 2014 [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <http://regiony.kurzy.cz/kyselovice/>
- [21] O soutěži. *Vesnice roku: v programu obnovy venkova* [online]. 2011 [cit. 2014-04-29]. Dostupné z: <http://www.vesniceroku.cz/o-soutezi/soutez>
- [22] Veřejná databáze: obec Žalkovice. *Český statistický úřad* [online]. 2013 [cit. 2014-04-04]. Dostupné z: http://vdb.czso.cz/vdbvo/tabdetail.jsp?kapitola_id=5&potvrdd=Dokon%C4%8Dit+%C3%BApravy&pro_1_154=589225&cislotab=MOS+ZV01&str=tabdetail.jsp
- [23] Města a obce: Žalkovice. *Kurzy.cz: Podnikání* [online]. 2014 [cit. 2014-04-25]. Dostupné z: <http://regiony.kurzy.cz/zalkovice/zalkovice-cast/zivnostensky-rejstrik-provozovny-historie-vypis/>
- [24] Obecní úřad: Dotace. *Obec Hostišová* [online]. 2013 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.hostisova.cz/index.php?nid=746&lid=cs&oid=1162176>
- [25] Pilotní programy rozvoje obcí: Hostišová. *SPOV - Spolek pro obnovu venkova* [online]. 2013 [cit. 2014-04-16]. Dostupné z: <http://www.spov.org/aktuality/mmr--elektronicka-podpora-zpracovani-programu-rozvoje-obci-startuje-seminari-25-listopadu-v-praze--sezimove-usti-a-turnove.aspx>
- [26] Elektronická metodická podpora rozvojových dokumentů obcí: ZK-4-PRO-Kyselovice. In: *Ministerstvo pro místní rozvoj ČR* [online]. 2013 [cit. 2014-03-12]. Dostupné z: <http://mmr.cz/cs/Systemove-stranky/Vyhledavani?searchtext=kyselovice&searchmode=anyword>

[27] Kdo jsme. *Svaz měst a obcí České republiky* [online]. 2014 [cit. 2014-05-02]. Dostupné z: <http://smocr.cz/cz/svaz-mest-a-obci-cr/kdo-jsme/kdo-jsme.aspx>

[28] Místní akční skupiny České republiky. *Národní síť Místních akčních skupin ČR* [online]. 2014 [cit. 2014-05-02]. Dostupné z: http://nsmascr.cz/content/uploads/2014/03/mapa-mas-3-2014_min.jpg

[29] Rozpočty obce. *Oficiální web obce Kyselovice* [online]. 2014 [cit. 2014-04-12]. Dostupné z: <http://www.obec-kyselovice.cz/rozpocety-obce/ds-1023/p1=65>

Přílohy

Příloha 1 - Vzory dotazníků použité pro šetření v obci Kyselovice

Dotazník pro obyvatele

Milí spoluobčané,

naše obec začala v současné době zpracovávat svůj program rozvoje, ve kterém chceme vyjasnit priority rozvoje obce a rozvrhnout jednotlivé rozvojové činnosti na nejbližší roky. Program rozvoje nám umožní lépe využít našich finančních prostředků, je i důležitým podkladem při získávání různých dotací na uskutečnění vybraných rozvojových záměrů. Považujeme za velmi důležité zjistit vaše názory na to, jaká by měla naše obec být a co pro to všichni můžeme udělat.

Obracím se na vás proto s žádostí o vyjádření názoru na otázky uvedené v tomto dotazníku. Výsledky průzkumu poslouží výlučně jako podklad pro zpracování programu rozvoje obce a poskytnuté údaje budou pečlivě vyhodnoceny. O výsledcích budete průběžně informováni – na internetu, na vývěsce i na veřejných projednáních.

Děkuji Vám za spolupráci a projevený zájem.

starosta obce XY

Pokud není uvedeno jinak, označte vždy jen jednu z nabízených odpovědí. Pokud si žádnou nevyberete, formulujte svůj názor do volného prostoru k otázce.

1. Jak se Vám v obci žije?

1. velmi dobře	4. spíše špatně
2. spíše dobře	5. velmi špatně
3. ani dobře ani špatně	

2. Co se Vám na Vaší obci nejvíce líbí? (zatrhněte maximálně 3 možnosti)

1. klidný život
2. dobré mezilidské vztahy
3. příznivé životní prostředí
4. blízkost přírody
5. dostupnost pracovních příležitostí
6. dobrá dopravní dostupnost
7. kulturní a společenský život
8. sportovní vyžití
9. vzhled obce
10. jiné:.....

3. Co se Vám na Vaší obci nelíbí? (zatrhněte maximálně 3 možnosti)

1. špatné vztahy mezi lidmi
2. nezájem lidí o obec

3. málo kvalitní životní prostředí
4. nedostatek pracovních příležitostí
5. nedostatek či špatná dostupnost obchodů a služeb
6. nedostatečný kulturní a společenský život
7. špatná dostupnost lékaře
8. nevyhovující veřejná doprava
9. nedostatečná bytová výstavba
10. nepořádek v obci
11. špatné podmínky pro podnikání
12. jiné:

4. Jaké služby Vám v obci nejvíce chybí?

5. Pokuste se zhodnotit obec z hlediska níže uvedených podmínek

(v každém řádku zakroužkujte číslici, která odpovídá míře Vaší spokojenosti):

		Velmi spokojen	Spíše spokojen	Spíše nespokojen	Velmi nespokojen	Je mi to lhostejné
1	Bydlení	1	2	3	4	5
2	Dostupnost MŠ	1	2	3	4	5
3	Dostupnost ZŠ	1	2	3	4	5
4	Dostupnost zdravotnictví	1	2	3	4	5
5	Veřejná doprava	1	2	3	4	5
6	Kultura a společenský život	1	2	3	4	5
7	Sportovní vyžití	1	2	3	4	5
8	Životní prostředí a zeleň	1	2	3	4	5
9	Péče obce o své prostředí	1	2	3	4	5
10	Rozvoj obce	1	2	3	4	5
11	Informovanost o dění v obci	1	2	3	4	5

6. Mezilidské vztahy v obci považujete za:

1. velmi dobré
2. docela dobré
3. ne moc dobré
4. špatné
5. nedovedu posoudit

7. Myslíte si, že obyvatelé obce mají dostatek příležitostí ke vzájemným společenským kontaktům?

1. rozhodně ano
2. spíše ano
3. spíše ne
4. rozhodně ne
5. nedovedu posoudit

8. Sledujete informace o dění v obci na webových stránkách?

1. pravidelně (min. 1 x za týden)
2. občas (cca 1 za měsíc)
3. vůbec
4. nemám internet

9. Jste ochoten/ochotna udělat něco pro rozvoj své obce?

1. rozhodně ano	4. rozhodně ne
2. spíše ano	5. nedovedu posoudit
3. spíše ne	

Pokud ano, jak se můžete zapojit?

10. Jak by se měla obec dále rozvíjet?

1. měla by zůstat přibližně stejně velká
2. měla by se postupně rozrůstat na přibližně XX obyvatel
3. měla by být využita celá kapacita ploch pro výstavbu domů (výsledkem by bylo cca XX obyvatel v obci)
4. nedovedu posoudit

11. Představte si, že můžete rozhodnout o využití obecních finančních prostředků. Na co byste je přednostně využil/a? (zatrhněte maximálně 3 možnosti)

1. podpora bytové výstavby (dobudování technické infrastruktury a místních komunikací)
2. častější spoje veřejné dopravy
3. zřízení dalších provozoven obchodu a služeb v obci
4. rekonstrukce místních komunikací
5. podpora kulturních, společenských a sportovních aktivit
6. péče o veřejnou zeleň a prostředí v obci
7. opravy památek v obci
8. jiné:

+sociální služby v obci

12. Jste?

1. muž	2. žena

13. Váš věk?

1. 15–29 let	3. 50–64 let
2. 30–49 let	4. 65 a více let

14. V obci:

1. žiji od narození
2. přistěhoval jsem se v dětství spolu s rodiči
3. přistěhoval jsem se v dospělosti před více než pěti lety
4. přistěhoval jsem se v dospělosti v posledních pěti letech

15. Typ Vaší domácnosti:

1. domácnost bez dětí
2. domácnost s nezaopatřenými dětmi (do 18 let)
3. jiné

Vaše další náměty, připomínky, komentáře:

Děkujeme za vyplnění.

Vyplněný dotazník prosím odevzdejte **do xx. xx. 20XX** do příslušných schránek na obecním úřadě, ve škole, v obchodě xx.+ obejít se schránkou

Doplnění:

- 1) pobíráte sociální příspěvek?
- 2) za jakou považujete vaši sociální a finanční situaci?
- 3) setkali jste se v obci s problémem drog?
- 4) dojíždíte do zaměstnání?
- 5) chybí vám v obci nějaké spolky? (zahrádkář, chovatel, rybář, turista ...)
- 6) které služby využíváte a musíte za nimi dojíždět?
- 7) (ne)zaměstnanost?
- 8) cyklostezky, dopravní obslužnost - konkrétní spoj
- 9) Máte zájem o startovací byty? Máte zájem o byty pro seniory?
- 10) Plánujete postavit dům v Kyselovicích? Plánujete se odstěhovat?
- 11) Máte zájem o pravidelné návštěvy praktického lékaře?
- 12) Máte zájem o výpomoc sociálních pracovníků? (žehlení, úklid, nákup ...)
- 13) Chybí vám nějaké sociální služby v obci?
- 14) Jste spokojeni s pracovní dobou MŠ? Provoz přes prázdniny?
- 15) Potřebuje obec zařízení typu sokolovna spojená s kulturním domem pro pořádání společenských, kulturních a sportovních akcí??
- 16) Jste spokojeni s nabídkou sportovních kroužků? Popř. chybí vám nějaký?
- 17) Třídíte odpad? Je zde dostatek třídících stanovišť s dostatečnou kapacitou?
- 18) Stalo se odpadové centrum a kompostárna přínosem pro občany obce?
- 19) Vyhovuje vám dostupnost OÚ? - 1. patro, rozšíření služeb
- 20) Cítíte se v obci bezpečně? Pokud ne, uveďte důvod
- 21) Rychlost vozidel? - návrhy, řešení + tabule, zpomalovače, měřiče ...

Dotazník pro podnikatelské subjekty (jen JZD, mlékárna)

Naše obec začala v současné době zpracovávat svůj program rozvoje, ve kterém chceme vyjasnit priority rozvoje obce a rozvrhnout jednotlivé rozvojové činnosti na nejbližší roky. Strategie nám umožní lépe využít našich finančních prostředků, je i důležitým podkladem při získávání různých dotací na uskutečnění vybraných rozvojových záměrů. Považujeme za velmi důležité zjistit Vaši situaci a Vaše podnikatelské potřeby.

Obracíme se proto na Vás s žádostí o vyjádření názoru na otázky uvedené v tomto dotazníku. Výsledky průzkumu poslouží výlučně jako podklad pro zpracování programu rozvoje obce a poskytnuté údaje budou pečlivě vyhodnoceny. O výsledcích budete průběžně informováni.

Děkujeme Vám za spolupráci a projevený zájem.

starosta obce XY

1. Název podniku:

2. Jak dlouho podnik v obci působí:

3. Zaměření činnosti/výroby (stručný popis):

4. Celkový počet zaměstnanců a jeho vývoj (vždy k 1. 1.):

2008: 2009: 2010: 2011: 2012: 2013:.....

4.1 Jaké množství Vašich zaměstnanců je obyvateli obce (stačí odhad) :

5. Jaké jsou vaše plány na nejbližších 5 let?

	ano	ne	nevím
5.1 rozšíření výroby / služeb v rámci stávající činnosti	1	2	3
5.2 rozšíření výroby / služeb do jiné činnosti	1	2	3
5.3 rozšíření působnosti firmy do dalších míst mimo obec	1	2	3
5.4 rekonstruovat současné objekty či zařízení	1	2	3
5.5 zahájit výstavbu nových objektů či zařízení	1	2	3
5.6 koupit další nemovitost	1	2	3
5.7 pronajmout další nemovitost	1	2	3

5.8 přemístit firmu mimo obec	1	2	3
5.9 odprodat nepotřebné nemovitosti	1	2	3

6. Předpokládáte, že budete v budoucnosti nabírat nové zaměstnance?

1. ano
2. ne
3. nedovedu posoudit

7. Co pokládáte za největší překážky rozvoje Vašeho podniku (zvolte max. 3 možnosti)?

1. silná konkurence 2. pokles poptávky 3. špatná dopravní infrastruktura	4. nedostatek kvalifikovaných pracovníků 5. druhotná platební neschopnost 6. administrativní bariéry 7. špatné napojení na technickou infrastrukturu 8. jiné.....

8. Můžete nabídnout zájemcům volné plochy a objekty v areálu podniku?

8.1 ano ne

Pokud ANO, jaké.....

9. Je pro Váš podnik důležitá nebo zajímavá spolupráce s obcí?

9.1 ano ne

9.2 Pokud ANO, co očekáváte od obce, příp. co v současnosti nejvíce postrádáte?

.....

9.3 Pokud ANO, co můžete Vy nabídnout obci?

.....

9.4 Pokud NE, z jakého důvodu?.....

.....

10. Jaké investiční či neinvestiční akce by měla obec v nejbližší době z hlediska rozvoje vašeho podnikání uskutečnit?

Vaše další náměty, připomínky, komentáře:

Děkujeme za vyplnění.

Vyplněné dotazníky odevzdejte prosím na obecním úřadě.

Dotazník pro místní zájmové organizace

Naše obec začala v současné době zpracovávat svůj program rozvoje, ve kterém chceme vyjasnit priority rozvoje obce a rozvrhnout jednotlivé rozvojové činnosti na nejbližší roky.

Místní zájmové organizace (spolky) jsou důležitou součástí života obce. Považujeme za velmi důležité zjistit názory zástupců těchto organizací působících v obci na podmínky, jaká by měla obec být a co pro to všichni můžeme udělat.

Proto se na Vás obracím s žádostí o vyjádření názoru na otázky uvedené v tomto dotazníku. Výsledky průzkumu poslouží výlučně jako podklad pro zpracování programu rozvoje obce a poskytnuté údaje budou pečlivě vyhodnoceny. O výsledcích budete průběžně informováni.

Děkujeme Vám za spolupráci a projevený zájem.

starosta obce XY

1. Název organizace:

2. Členská základna v obci

2.1 Počet členů celkem k 1. 1. 2012: z toho do 18 let:

2.2 Jaký je vývoj počtu Vašich členů v posledních 5 letech (roste, klesá, je stabilní)? Čím je to způsobeno?

3. Hlavní uskutečňované aktivity:

4. Jaké jsou v obci podmínky pro činnost Vaší organizace?

5. Jak hodnotíte spolupráci s obcí?

6. Co očekáváte od obce pro podporu Vaší činnosti?

7. Co v současnosti v obci pro Vaše fungování a rozvoj Vaší činnosti nejvíce postrádáte?

8. Jaké investiční či neinvestiční akce by měla obec v nejbližší době z hlediska podpory vaší činnosti uskutečnit?

9. Co můžete obci nabídnout?

.....

.....

10. Jaké akce plánujete v roce 2013.

Název	Přibližný termín	*

** Křížkem označte akce pořádané pro veřejnost.*

Vaše další náměty, připomínky, komentáře:

Děkujeme za vyplnění.

Vyplněné dotazníky odevzdejte prosím na obecním úřadě.